

Koninklijke Marechaussee

Tenuevoorschrift VS19/8

Inhoudsopgave

Zoek je een specifiek onderwerp? Gebruik de sneltoets Ctrl+f

1

Verantwoording

2

Algemene
bepalingen

3a

Operationeel tenue
- OT blauw

3b

Operationeel tenue
- GVT groen

4

Tenuen bij
ceremoniële inzet

5

Tenuen per
gelegenheid

6

Opleiding, AMBV,
KMA, OTC & oefening,
uitzending, plaatsing
bij een ander opco

7

Hoofddeksels en
bijzondere toevoegingen

8

Onderscheidingstekens,
emblemen & decoraties

9

Bijlagen/
matrixen tenuen

Koninklijke Marechaussee

Tenuevoorschrift

Hoofdstuk 1 | Verantwoording

1

Verantwoording

- 1.1 Toepassing
- 1.2 Gerelateerde documenten
- 1.3 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

In dit tenuevoorschrift worden uniformen en tenuen beschreven die worden gedragen door militairen van de Koninklijke Marechaussee (KMar). Het is alleen toegestaan om kledingstukken te dragen die organiek verstrekt zijn door het KPU-bedrijf van het ministerie van Defensie. De uitrusting wordt beschreven in het [Voorschrift bewapening en uitrusting](#).

1

Verantwoording

1.1 Toepassing

Het voorschrift is van toepassing op:

- militairen van de KMar;
- reservisten van de KMar opgeroepen in actieve dienst;
- geestelijk verzorgers;
- burgermedewerkers;
- gewezen militairen van de KMar die na hun eervol ontslag uit de militaire dienst gerechtigd zijn het uniform te dragen.

De in dit voorschrift beschreven uniformen en tenuen mogen alleen door militairen (dan wel gelijkgestelde burgers) van de KMar worden gedragen bij het uitoefenen van hun dienst. Het tenue mag niet gedragen worden bij een neventaak als bedoeld in de Regeling nevenwerkzaamheden Defensie. Autoriteiten anders dan de Commandant Koninklijke Marechaussee mogen aan militairen van de KMar geen aanwijzingen geven die strijdig zijn met het gestelde in dit voorschrift.

1.1 Toepassing

1.2 Gerelateerde documenten

1.3 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

1

Verantwoording

1.1 Toepassing

1.2 Gerelateerde documenten

1.3 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

1.2 Gerelateerde documenten

Voor de beschrijving naar soort en hoeveelheid van de artikelen die tot de persoonsgebonden uitrusting (PGU) van de individuele militair behoren, wordt verwezen naar de Regeling Uitrusting Defensie (RUD). Regelingen met betrekking tot vergoedingen, aanspraken, vervanging, etc. zijn opgenomen in de RUD.

De voorgeschreven tenuen bij krijgsmachtdeelloverschrijdende activiteiten zijn beschreven in het [DP20-10 Ceremonieel en protocol](#) bij de Krijgsmacht, hoofdstuk 7.2 en 7.3, de interservicestaat tenuen.

1

Verantwoording

1.1 Toepassing

1.2 Gerelateerde documenten

1.3 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

1.3 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

- De bevoegdheid met betrekking tot het voorschrijven en de keuze van tenuen ligt bij de Commandant Koninklijke Marechaussee (C-KMar). Deze laat zich adviseren door de Traditiecommissie Koninklijke Marechaussee;
- C-KMar is verantwoordelijk voor de uitgifte van dit voorliggende voorschrift. De protocoladviseur van het cluster Communicatie, Ceremonieel en Evenementen (CCE) van het Kabinet C-KMar is belast met het actueel houden ervan;
- In uitzonderlijke gevallen - bijvoorbeeld bij een staatsbegrafenis - is de protocoladviseur van het cluster CCE bevoegd om in overleg met C-KMar afwijkende regels omtrent het tenue uit te vaardigen;
- De commandant is bevoegd voor bepaalde diensten of plaatsen en operationele omstandigheden af te wijken van dit voorschrift. Dit gebeurt dan ter bescherming van de privacy van de militair of om redenen van bedrijfsveiligheid en veiligheid van de militair;
- In dit voorschrift wordt met 'commandant' bedoeld: de brigadecommandanten, sectorcommandant, chef staf, (plaatsvervangend) commandant Landelijk Tactisch Commando ((P)C-LTC), (plaatsvervangend) commandant Opleidings-, Trainings- en Kenniscentrum ((P)C-OTC) en (plaatsvervangend) commandant Koninklijke Marechaussee ((P)C-KMar).

Tenuevoorschrift

Hoofdstuk 2 | Algemene bepalingen

2

Algemene bepalingen

2.1 Algemene bepalingen betreffende het uniform

2.1 Algemene bepalingen betreffende het uniform

2.2 Algemene bepalingen voor het uiterlijk voorkomen

2.3 Verbodsbepalingen burgers

- Onder een uniform of tenue wordt verstaan de voorgeschreven militaire kleding of combinatie van kledingstukken, uitrustingsstukken en toebehoren zoals beschreven in dit voorschrift.
- De militair in werkelijke dienst is tijdens het verrichten van zijn diensten en/of werkzaamheden steeds gekleed in een daartoe voorgeschreven tenue.
- Het dragen van wettelijk of in veiligheidsvoorschriften voorgeschreven bedrijfsveiligheidsartikelen is verplicht.
- De militair is persoonlijk verantwoordelijk voor het correcte uiterlijk voorkomen (zie 2.2).
- Het uniform wordt op correcte en verzorgde wijze gedragen. Hieronder wordt verstaan:
  - de kleding moet een goede pasvorm hebben;
  - het bij het tenue behorende hoofddeksel is schoon en verzorgd;
  - de kleding en alle toebehoren mogen geen vlekken, beschadigingen of slijtage vertonen;
  - de kleding is goed in model geperst met vouwen in de broek (m.u.v. operationeel tenue, overall, sportkleding);
  - de schoenen zijn correct onderhouden en gepoetst;
- de stropdas is, wanneer zelf gestrikt, in een symmetrische knoop gestrikt, de onderste punt ongeveer tot op de broeksriem en is dicht om de overhemdkraag aangesloten;
- de broekspijpen zijn niet te lang of te kort. Desnoods draagt de militair bij ceremoniële gelegenheden bretels om de broeklengte juist af te stellen;
- naamplaatjes en naamlinten, rangonderscheidingstekens en het embleem '(Bijzonder) Opsporingsambtenaar' worden verplicht gedragen door alle militairen indien het uniform daar plaats toe biedt.

2

Algemene bepalingen

- 2.1 Algemene bepalingen betreffende het uniform
- 2.2 Algemene bepalingen voor het uiterlijk voorkomen**
- 2.3 Verbodsbepalingen burgers

2.2 Algemene bepalingen voor het uiterlijk voorkomen

Een militair van de Koninklijke Marechaussee vertegenwoordigt bij zijn optreden de Nederlandse overheid en het overheidsgezag. Met het oog op het goed functioneren van de Koninklijke Marechaussee is het noodzakelijk om afspraken te maken met betrekking tot de uitstraling en het voorkomen van de medewerker werkzaam bij de KMar. De medewerker neemt in het belang van zijn/haar gezag, neutraliteit en de eigen veiligheid, bij optreden, in contact met het publiek, een gezag uitstralende, neutrale en veilige houding in.

Het tenuevoorschrift bepaalt dat, in het belang van bovengenoemde uitstraling en houding, door het bevoegd gezag in alle redelijkheid en billijkheid eisen kunnen worden gesteld aan de uiterlijke kenmerken van de KMar-militair. Deze eisen vormen een onderdeel van het wervings- en selectieproces.

Vanwege de bijzondere positie van de Koninklijke Marechaussee dient door militairen in contact met het publiek in elk geval afstand te worden genomen van de volgende uitingen:

1. zichtbare uiting(en) van (levens)overtuiging, religie, politieke overtuiging, geaardheid, beweging, vereniging of andere vorm van lifestyle, die afbreuk doet aan de gezagsuitstraling, neutraliteit en veiligheid van de marechaussee functie¹;
2. zichtbare accessoires die op enige wijze voor de KMar-militair letsel kunnen opleveren²;

¹ Hieronder worden verstaan uitingen die hieraan uitdrukking dienen of verondersteld worden te geven, zoals een kruisje, een hoofddoekje, een keppeltje, een hierop gerichte baard, insignes, speldjes, herkenningstekens e.d.

² In het kader van Arbeidwetgeving zijn ter zake de veiligheid van de medewerker bepalingen gesteld. De Arbeidwetgeving geldt zowel voor zichtbare als niet-zichtbare accessoires. Hieronder worden bijvoorbeeld verstaan (grote) oorkingen, grote (scherpe) ringen en andere zichtbare versieringen/versierselen die door een opponent kunnen worden beetgepakt en waardoor (meer)letsel aan de KMar-ambtenaar kan ontstaan.

2

Algemene bepalingen

- 2.1 Algemene bepalingen betreffende het uniform
- 2.2 Algemene bepalingen voor het uiterlijk voorkomen**
- 2.3 Verbodsbepalingen burgers

- 3. zichtbare piercings (niet zijnde een oorknopje) of andere zichtbare opzichtige lichaamsversieringen³.
Het zichtbaar dragen van tatoeages is toegestaan tijdens reguliere diensten mits deze geen aanstootgevende afbeelding bevatten. Het zichtbaar dragen van tatoeages tijdens ceremoniële diensten is te allen tijde verboden;
- 4. uitzonderlijke haardracht en/of haarkleur⁴.

³ Piercings kunnen afbreuk doen aan gezaghebbend, neutraal en veilig overheidsoptreden. Piercings dienen niet zichtbaar te zijn. Voor de uitoefening van specifieke functies kan het bevoegd gezag (de brigade- of hogere commandant, zie hoofdstuk 1.3.) uitzonderingen op dit uitgangspunt bepalen. Ten aanzien van tatoeages gelden de volgende aanwijzingen:

- Het zichtbaar dragen van tatoeages tijdens ceremoniële diensten en gelegenheden, zoals beschreven (niet limitatief) in de bijlagen I en II van dit voorschrift, is niet toegestaan. Het staat het bevoegd gezag (zie hoofdstuk 1.3) dan wel de steller van de order vrij om bij evenementen en/of ceremoniële gelegenheden niet benoemd in de bijlagen I en II, het zichtbaar hebben of dragen van tatoeages te verbieden indien de aard van het evenement en of ceremonie daarom vraagt;
- De commandant van een eenheid kan bepalen dat bij bepaalde locaties of de aard van bepaalde werkzaamheden tatoeages bedekt dienen te zijn;
- Tatoeages op het aangezicht, in de hals of nek dan wel op de handen zijn te allen tijde niet toegestaan. Uitgangspunt hierbij is dat de tatoeages te allen tijde door het uniform bedekt moeten kunnen worden;
- Leidinggevend en houden zicht op en beoordelen het wel of niet aanstootgevend zijn van de zichtbare tatoeages. Onder aanstootgevende tatoeages wordt verstaan (niet limitatief): erotische afbeeldingen, tekens van geloofsovertuiging, afbeeldingen van voetbalclubs in bepaalde situaties of plaatsen, doodshoofden etc.

⁴ Bij gezaghebbend, neutraal en veilig overheidsoptreden hoort een verzorgde haardracht. Voor zowel heren als dames dient een uitzonderlijke haardracht te worden vermeden. Hierbij valt te denken aan extreme haarlengtes, extreme vormen zoals hanenkammen of een opvallende niet-natuurlijke haarkleur.

2

Algemene bepalingen

2.1 Algemene bepalingen betreffende het uniform

2.2 Algemene bepalingen voor het uiterlijk voorkomen

2.3 Verbodsbepalingen burgers

2.3 Verbodsbepalingen burgers

Het is voor burgermedewerkers, zonder uitdrukkelijke toestemming van de commandant, niet toegestaan om een militair uniform dan wel delen van een militair uniform te dragen.

Koninklijke Marechaussee

Tenuevoorschrift

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

Het operationeel tenue KMar (OT blauw) kan worden gedragen door het personeel van de KMar dat het OT blauw verstrekt gekregen heeft.

Kledingstukken behorend tot het OT blauw mogen niet worden gecombineerd met kledingstukken behorend tot het gevechtstenue (GVT), gelegenheidstenue (GLT), ceremonieel tenue (CT) of avondtenue (AT), tenzij de combinatie in dit voorschrift nadrukkelijk wordt aangegeven. Afwijken van de samenstelling van dit tenue is tijdens missies of (buitenland) bezoeken, na akkoord van de brigadecommandant/sectorcommandant/chef staf, mogelijk op basis van operationele noodzaak. Wel dient de commandant hier terughoudend mee om te gaan en, indien afwijkend gedragen, dient 'eenheid van tenue' geborgd te zijn. Alle rangonderscheidingstekenen die gedragen worden op het OT zijn zwart.

Operationeel tenue - OT blauw

3a.1 Samenstelling - OT blauw - m/v

3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v

- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

Baret (nassaublaauw) met zilverkleurig pet-/baretembleem KMar
Jack, Ops, KMar
Broek, Ops, KMar
Riem, zwart met zilveren gesp, KMar
Polo lichtblauw, korte/ lange mouw, KMar
Sok, laars, gevecht, Mf, M1/M2 (zonder opdruk)
Laars, zwart ¹
Koppel, zwart, met driepuntsluiting inclusief verstrekte noodzakelijke toebehoren

¹ 'Laars, gevecht, Mf, M1/M2, zwart' dan wel andere functioneel verstrekte laarzen.

3a

Operationeel tenue - OT blauw

3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v

3a.2 Draagwijze OT blauw

3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v

3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw

3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum

3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v

3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum

3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting

3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)

3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.2 Draagwijze OT blauw

- De baret wordt als volgt gedragen: schuin afhankelijk van links naar rechts op het hoofd met het embleem boven het linkeroog en de lederen binnenband horizontaal om het hoofd.
- Het jack (Ops, KMar) wordt met zwarte rangonderscheidingstekens gedragen.
- De polo wordt in de broek gedragen met het bovenste knoopje open. Dit geldt zowel voor de korte als de lange mouw.
- Op de linkerborst (klittenband) van de polo draagt:
  - Personeel opgeleid tot algemeen of buitengewoon opsporingsambtenaar het borstembleem, KMar, OA of BOA, dan wel het embleem commandant (goudkleurig) voor C-KMar, C-LTC, C-OTC, brigadecommandanten en vergelijkbare commandanten.
  - Personeel zonder opsporingsbevoegdheid het borstembleem 'algemeen'.
  - Personeel ingedeeld bij M&D, HR, IV&C en F&C het daarvoor geldende specialismenembleem (NB personeel opgeleid tot algemeen of buitengewoon opsporingsambtenaar dient te allen tijde het daarvoor bestemde embleem (B)OA te dragen).

OT voorzijde

3a

Operationeel tenue - OT blauw

3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v

3a.2 Draagwijze OT blauw

3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v

3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw

3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum

3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v

3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum

3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting

3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)

3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

- Op de schouder (epauletten) van de polo horen:
  - zwarte rangonderscheidingstekens (OT, overhemd/trui, jack ops, goudkleurig).
- Op de mouwen (klittenband) van de polo komen:
  - op beide mouwen het dienstvak 'Embleem KMar' met klittenband;
  - wanneer op missie: rechts het missie-embleem, op de linkermouw het dienstvak 'Embleem KMar';
  - wanneer 'paars geplaatst': voor de duur van de plaatsing rechts het indelingsembleem van DS, BS, DOSCO, COMMIT etc. en op de linkermouw het 'dienstvak embleem KMar'.
- Onder de polo met korte mouw dient (wanneer men een hemd draagt) het 'onderhemd/shirt wit, unisex' te worden gedragen. Ook het dragen van een niet zichtbaar onderhemd is toegestaan.
Onder de polo met lange mouw dient (wanneer men een hemd draagt) het 'onderhemd/shirt wit, unisex' dan wel het 'hemd, lang, rolkraag met rits, thermo, donkerblauw' (met gesloten rits) te worden gedragen.
- De broekspijp wordt boven de schacht van de schoen gedragen. De veters van de schoen worden in de schacht verwerkt.
- Op de broek wordt tijdens niet-executieve dienst de stoffen riem gedragen met metalen gesp (riem, zwart met zilveren gesp). Tijdens executieve dienst wordt de koppel gedragen met de binnenriem met klittenband. Indien de koppel wordt afgelegd, blijft het binnendeel van deze koppel in de broekband achter. Er wordt dan geen broekriem gedragen.
- Zie hoofdstuk 8 voor onderscheidingstekens, emblemen en decoraties.

3a

Operationeel tenue - OT blauw

3a.3 Toevoegingen² aan het OT blauw – m/v

3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v

3a.2 Draagwijze OT blauw

3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v

3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw

3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum

3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v

3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum

3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting

3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)

3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

Handschoenen, leder, zwart

Broek, nat weer, VT-blauw, KMar

Armband, opberg, donkerblauw (wordt links gedragen tenzij het missietenue anders voorschrijft)

Jack, softshell, KMar, donkerblauw

Vest, veiligheid, executief, compleet

Muts, winter, KMar

² Overige toevoegingen zijn niet toegestaan.

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw**
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.4 Draagwijze toevoegingen OT-blauw

- De softshell mag in combinatie met het OT en het DT worden gedragen. De softshell mag niet over de DT-jas gedragen worden.
- De muts mag gedragen worden indien de weersomstandigheden daartoe aanleiding geven op het OPS tenue, de overall BE zwart en het sporttenue. Op het DT is de muts niet toegestaan, evenmin bij inzet van ceremoniële aard.

OT met jack en koppel

OT met softshell

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum**
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum

Binnen de KMar zijn er eenheden/brigades die opereren binnen het hoger geweldsspectrum. Naast het regulier operationeel tenue hebben zij afwijkende tenuen. Het betreft de volgende eenheden/brigades:

- Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB);
- Hoog Risico Beveiliging (HRB);
- Gewapende Beveiliging Burgerluchtvaart (GBB);
- Mobiele Eenheid/Bijstand Eenheid (ME/BE);
- De Nederlandsche Bank (DNB).

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum

3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v

- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v

Indien deze collega's daadwerkelijk ingezet worden, gelden onderstaande toevoegingen:

Overall BE, zwart
Combatshirt (Under Body Armour Combat)
Functionele veiligheidsuitrusting (zie 3a.8)

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum**
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum

Het combatshirt mag op de OPS-broek worden gedragen. Het combatshirt wordt altijd in combinatie met het tactisch ballistisch (Tacba) vest gedragen. De softshell mag over het shirt gedragen worden.

OT Gewapende Beveiliging Burgerluchtvaart (GBB)

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting

Om speciale taken te kunnen uitvoeren, dan wel ter bescherming in het algemeen van lichaam, kleding en uitrusting wordt speciale en veiligheidskleding verstrekt.

Voor eenheden werkzaam binnen het hoger geweldsspectrum kunnen aanvullende veiligheidsvoorschriften gelden. Zie hiervoor de betreffende eenheid-/brigade-order.

Het is een bijzondere verplichting van commandanten, op alle niveaus, om toe te zien dat het onder hen gestelde personeel de bepalingen van dit hoofdstuk naleeft.

Wettelijke veiligheidsbepalingen

Daar waar, naar wettelijk of intern voorschrift, personeel verplicht is veiligheidskleding, veiligheidsschoeisel of andere beschermingsmiddelen zoals een veiligheidsbril, een veiligheidshelm, gehoorbescherming etc. te dragen, prevaleert die wettelijke bepaling boven de bepalingen van dit voorschrift.

Veiligheidsuitrusting

Personeel in het bezit van brandvertragende kleding, kogel- en steekwerende vesten, alsmede slag beschermende uitrusting en zichtbaarheidskleding is bij daadwerkelijke inzet verplicht deze te gebruiken.

Commandanten kunnen eveneens voor oefendoeleinden opdracht geven genoemde kleding en uitrusting te gebruiken dan wel ontheffing verlenen tot het dragen van genoemde uitrusting.

Werkkleding

Ten behoeve van werkzaamheden waarbij kleding beschadigt of extra vuil kan worden, is een overall BE zwart verstrekt. Als hoofddeksel draagt men optioneel de baret dan wel de muts nassaublaauw.

Collega's opererend in het hoger geweldsspectrum (BSB/HRB/GBB/LBO/DNB), bikers en ruiters hebben afwijkende kledingvoorschriften. Hieronder valt niet de donkerblauwe polo. Tijdens de overige reguliere diensten is het verplicht de lichtblauwe polo te dragen.

Sportevenementen

Het operationeel tenue KMar (OT blauw) kan gedragen worden bij sportevenementen zoals de Nijmeegse Vierdaagse en de Tweedaagse Militaire Prestatie Tocht (TMPT).

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.8.1 Ruitertenu m/v

Ten behoeve van de ruiters zijn aangepaste tenuen vastgesteld die door deze militairen, indien zij als zodanig dienst doen, worden gedragen. In situaties waarin geen veiligheidschap (ruitercap) wordt gedragen bij de tenuen DT-, WT- en OT-ruiters, wordt de baret nassaublauw gedragen.

- Dagelijks tenue ruiter (DT);
- Werk- en trainingstenue ruiter (WT);
- Operationeel tenue ruiter (OT);
- Ceremonieel tenue ruiter (CT).

3a.8.1A Samenstelling DT-ruiter – m/v

Ruitercap
Jas, DT KMar, met nestel, compleet
Overhemd, blauw, lange mouw met ROTn
Das, overhemd, zwart
Paardrijsokken, zwart, lang
Rijbroek KMar, blauw
Broekriem, zwart met zilverkleurige metalen gesp
Rijlaarzen zwart leer, met sporen
Rijhandschoenen, zwart

Ruiter DT

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum

3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting

- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.8.1B Samenstelling WT-ruiter – m/v

Het werk- en trainingstenue ruiter (WT) wordt gedragen door alle ruiters tijdens werk- en trainingsdiensten.

Ruitercap
Ridershirt blauw, lange of korte mouw
Rijbroek KMar, blauw (het ROT aan de broekriem)
Rijlaarzen zwart leer, met sporen
Rijhandschoenen, zwart

Ruiter WT

3a

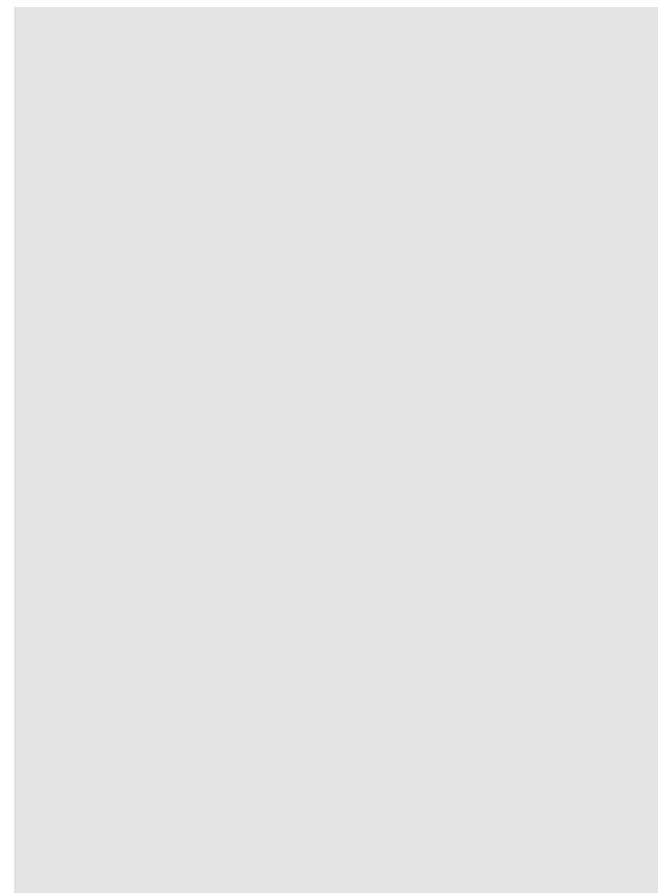
Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.8.1C Samenstelling OT blauw-ruiter - m/v

Het operationele tenue (OT blauw) ruiter wordt gedragen door alle ruiters belast met politietaken conform artikel 4 Politiewet. Bij operationeel optreden wordt het veiligheidsvest gedragen.

De samenstelling en draagwijze is hetzelfde als bij het regulier operationeel tenue (hoofdstuk 3.2), aangevuld met (c.q. vervangen door) de ruitercap, rijbroek en rijlaarzen met sporen.

OT bereden – foto nog niet beschikbaar

3a

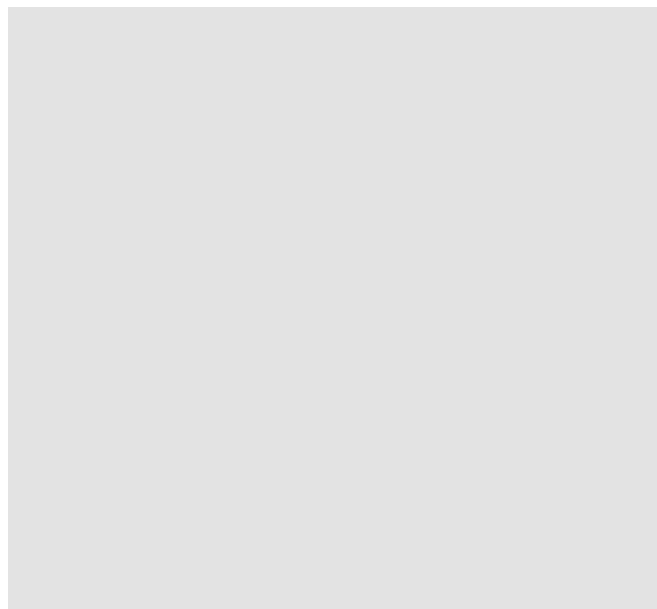
Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

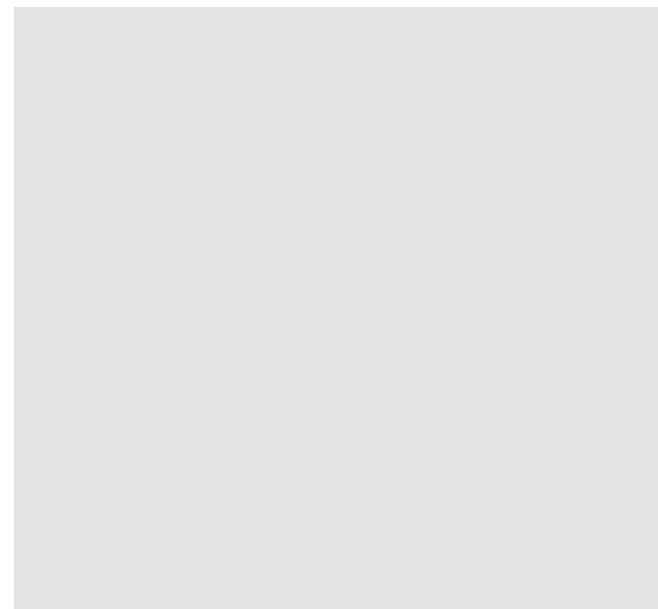
3a.8.1D Toevoegingen aan het blauwe DT, WT of OT-ruiter – m/v

Windstopper

Regenjas (met uitneembaar fleece)

Windstopper – foto nog niet beschikbaar

Regenjas met uitneembaar fleece – foto nog niet beschikbaar

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.8.1E Samenstelling CT-ruiter (blauw) – m/v

CT voor de bereden officier	CT voor bereden adjudanten-onderofficier	CT voor bereden onderofficieren t/m de rang van opperwachtmeester en marechaussees
Tuniekjas CT	Tuniekjas CT	Tuniekjas CT, met rangonderscheidingstekens op de manchetten
Nestel CT compleet zilver	Nestel CT compleet zilver	Nestel CT compleet, wit (ten behoeve van marechaussees), dan wel blauw/zilver (ten behoeve van onderofficieren)
Schouderbedekking, gevlochten, zilver, met goudkleurige groot model rangonderscheidingsteken	Schouderbedekking, gevlochten, zilver, met goudkleurige groot model rangonderscheidingsteken	Schouderbedekking, gevlochten, wit (ten behoeve van marechaussees), dan wel blauw/zilver (ten behoeve van onderofficieren)
Broek CT	Broek CT	Rijbroek KMar blauw
Bretels	Bretels	Bretels
Stocktie	Stocktie	Stocktie
Handschoenen, ruiter, wit leatherlook	Handschoenen, ruiter, wit leatherlook	Handschoenen, ruiter, wit leatherlook
Sokken, zwart, dun	Sokken, zwart, dun	Sokken, zwart, dun
Bottines met lange, stompe sporen	Bottines met lange, stompe sporen	Rijlaarzen, zwart, met sporen
Kolbak, zwart, met stormband en haken	Kolbak, zwart, met stormband en haken	Kolbak, zwart, met stormband en haken
Kokardepompen, voor kolbak, oranje/zilver	Kokardepompen, voor kolbak, oranje/zilver	Kokardepompen, voor kolbak, oranje
Kolbakpluim, veren, wit, 30cm		

vervolg tabel op volgende pagina

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

CT voor de bereden officier	CT voor bereden adjudanten-onderofficier	CT voor bereden onderofficieren t/m de rang van opperwachtmeester en marechassees
Kolbakzak nassaublauw met zilveren kwast van torsades (voor officieren in de rang van luitenant)		
Kolbakzak nassaublauw met zilveren kwast van bouillons (voor officieren in de rang van kapitein en hoger)		
Kolbaksnoer, zilver		
Koordsjerp, oranje, eventueel met sterren (opperofficieren)	Koordsjerp, nassaublauw	Koppel met lus, leder wit met plaat voor koppel
Giberneriem, galon, zilver, met schild	Giberneriem, galon, zilver, met schild	Giberneriem, leder, wit, met granaat
Gibernetas, leder, zwart gelakt, met granaat en lauwertak	Gibernetas, leder, zwart gelakt, met granaat en lauwertak	Gibernetas, leder, zwart met granaat
Sabel	Sabel	Sabel
Modeldecoraties	Modeldecoraties	Modeldecoraties

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum

3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting

- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

Ruiter CT standaarddrager

Ruiter CT Onderofficier

Ruiter CT Officier

Variaties CT

De bereden adjudant-onderofficier standaarddrager draagt bij het CT de kolbak zoals die is voorgeschreven voor officieren: met pluim, kolbakzak met kwast van torsades, oranje met zilveren kokardepompen en kolbaksnoer. Tijdens slecht weer is de ruiterscape beschikbaar die op het CT gedragen mag worden.

Sabel

Allen voeren, aan het zadel, de sabel beredenen KMar.

Deze is getooid met:

- a. Voor officieren en adjudanten-onderofficier: de sabeldragon. Dit is een zilverkleurige gesloten dragon voorzien van oranje sluitknoop die door middel van een

zwart koord met sierknoop is verbonden aan het gevest van de sabel.

- b. Voor onderofficieren en marechaussees: de sabelkwast. Deze bestaat uit:
  - a) voor onderofficieren beneden de rang van adjudantonderofficier: een kwast, waarvan de franje van oranje kleurige zijde is. De oranje franje is omgeven door torsades, belegd met een krans van zilverdraad. De sabelkwast is voorzien van een galon.
  - b) voor militairen beneden de rang van wachtmeester: een kwast met franje van oranje kleurige katoen. De sabelkwast is voorzien van een galon.

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.8.2 Motorrijdertenue

Voor de motorrijders binnen de Koninklijke Marechaussee zijn aangepaste tenuen vastgesteld die door deze militairen, indien zij als zodanig dienst doen, worden gedragen. Dit zijn:

- tenue algemeen (TA-motor);
- ceremonieel tenue 1 (CT1-motor) met blauwe broek;
- ceremonieel tenue 2 (CT2-motor) met witte broek;
- tenue veldrijder (TV-motor);
- aanvullend pakket ten behoeve van BOSS rij-instructeurs;
- aanvullend pakket ten behoeve van BOSS team verkeer motorrijders;

Deze tenuen kunnen worden samengesteld uit de diverse verstekte functionele kledingpakketten.

Aan de motorrijders ingedeeld bij het motor ere-escorte KMar wordt het CT1- en CT2-motor verstrekt. Het CT1-motor wordt gedragen bij het klein motor ere-escorte, het CT2-motor wordt gedragen bij het groot motor ere-escorte.

Indien de militair de valhelm heeft afgezet, wordt de meegevoerde baret (nassaublauw) gedragen waar dat verplicht is. Indien, tijdens rustpauzes of anderszins, de militair de motorjas uittrekt, is deze gekleed in de lichtblauwe polo lange of korte mouw (al dan niet met jack of softshell KMar, donkerblauw), de broek motorrijder en laarzen motorrijder.

Het is toegestaan de onderdelen van deze pakken in wisselende samenstelling te dragen:

- broek, motor, leder, voor-/najaar, blauw, KMar;
- broek, motor, text, 3-seizoenen, blauw, KMar;
- broek, motor, text, zom., doorw., blauw, KMar.

Er zijn ook civiele motorrijpakken verstrekt om onopvallend te kunnen rijden. Deze worden in het voorschrift niet benoemd.

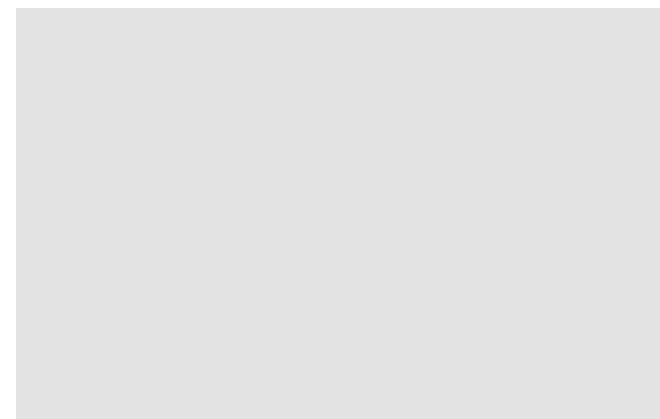
3a

Operationeel tenue - OT blauw

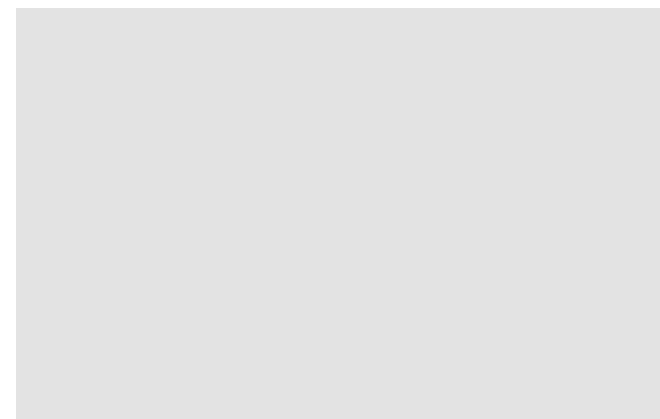
- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.8.2A Samenstelling TA-motor (blauw) – m/v

Broek motorrijder
Jack motorrijders met ROTn
Polo lange of korte mouw, lichtblauw
Jack, softshell, KMar, motorrijder
Handschoenen motorrijder, winter of zomer
Valhelm motorrijder met draaibaar kinstuk, voorzien van pinlock vizier
Koppel compleet
Sokken, wol, zwart
Laarzen, motorrijder
Wapenstok
Fluit

Tenue algemeen voorzijde – foto nog niet beschikbaar

Tenue algemeen achterzijde – foto nog niet beschikbaar

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.8.2B Samenstelling CT-motor 1&2 (blauw) – m/v

CT1 en 2-Motor voor officieren en adjudanten-onderofficier	CT1 en 2-Motor voor onderofficieren t/m de rang van opperwachtmeester
Broek CT, leer, blauw (CT1-Motor)	Broek CT, leer, blauw (CT1-Motor)
Broek CT, leer, wit (CT2-Motor)	Broek CT, leer, wit (CT2-Motor)
Jack CT, leer	Jack CT, leer, met ROTn op de ondermouw
Nestel, compleet, zilver	Nestel, compleet, blauw/zilver
Schouderbedekking, gevlochten, zilver, met goudkleurige groot model rangonderscheidingsteken	Schouderbedekkingen, gevlochten, blauw/zilver
Giberneriem, galon, zilver met schild	Giberneriem, leer, wit met granaat
Gibernetas, leer, zwart gelakt met granaat en lauwertak	Gibernetas, leer, zwart met granaat
Handschoenen CT, leer, wit, winter dan wel zomer	Handschoenen CT, leer, wit, winter dan wel zomer
Valhelm, blauw met draaibaar kinstuk, CT, voorzien van pet-embleem sticker	Valhelm, blauw met draaibaar kinstuk, CT, voorzien van pet-embleem sticker
Polo lange dan wel korte mouw, lichtblauw	Polo lange dan wel korte mouw, lichtblauw
Sokken, wol, zwart	Sokken, wol, zwart
Laarzen, motorrijder CT, zwart lakleer	Laarzen, motorrijder CT, zwart lakleer
Tochtkraag, wit	Tochtkraag, wit
Koppel CT, leer, wit met koperen sluitplaat	Koppel CT, leer, wit met koperen sluitplaat
Tas, pistool, leer, wit en pistoolkoord nassaublauw	Tas, pistool, leer, wit en pistoolkoord nassaublauw

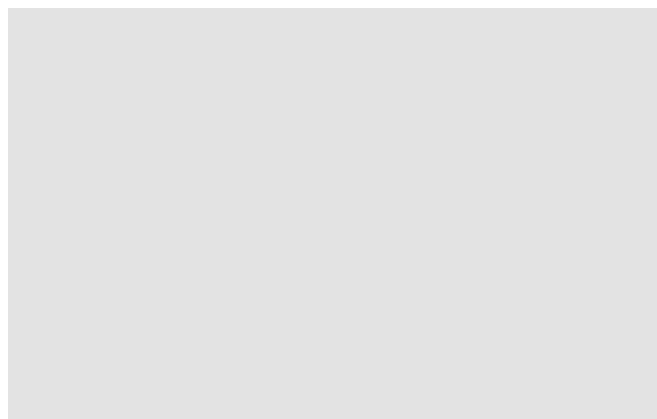
3a

Operationeel tenue - OT blauw

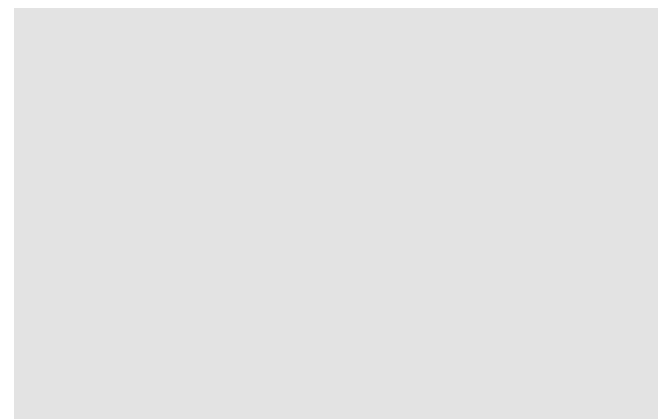
- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum

3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting

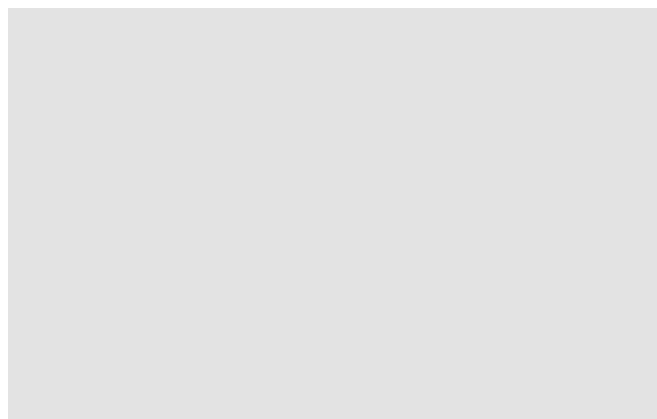
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

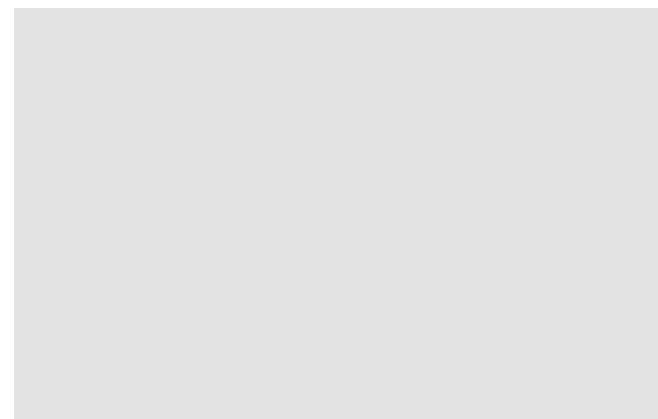
CT1 motorrijder voorzijde – foto nog niet beschikbaar

CT2 motorrijder voorzijde – foto nog niet beschikbaar

CT1 motorrijder achterzijde – foto nog niet beschikbaar

CT2 motorrijder achterzijde – foto nog niet beschikbaar

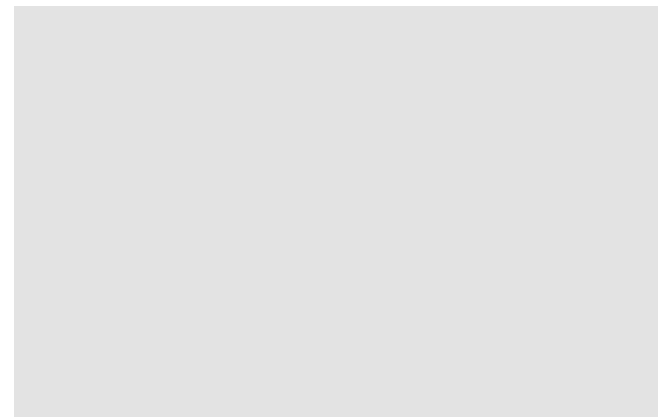
3a

Operationeel tenue - OT blauw

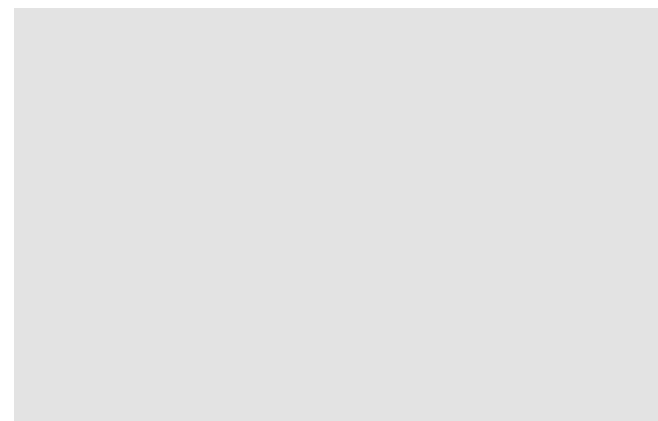
- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.8.2C Samenstelling TV-motor (blauw) – m/v

Broek, cross, motorrijder
Jekker enduro KMar
Polo lange of korte mouw, lichtblauw
Koppel compleet
(Body) protectors
Nekbrace
Crossbril
Crosshelm
Crosslaarzen
Crosshandschoenen
Sokken, wol, zwart
Wapenstok

Tenue veldrijder voorzijde – foto nog niet beschikbaar

Tenue veldrijder achterzijde – foto nog niet beschikbaar

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.8.2D Toevoegingen aan het TA-motor, CT 1 & 2-motor & TV-motor (blauw) – m/v

(deels onder invloed van weersomstandigheden)

TA-motor	CT1 & 2- motor	TV-motor
Onderkleding motorrijder	Onderkleding motorrijder	Onderkleding motorrijder
Regenjas/regenbroek motorrijder		
Tochtkraag, zwart		Tochtkraag, zwart
Kap balaclava	Kap balaclava	Kap balaclava
Gevechtsbril met zonneglazen		
Sokken koud weer	Sokken koud weer	Sokken koud weer
Trui nassaublauw	Trui nassaublauw	Trui nassaublauw
Sjaal motorrijder, nassaublauw	Sjaal motorrijder, nassaublauw	Sjaal motorrijder, nassaublauw

3a

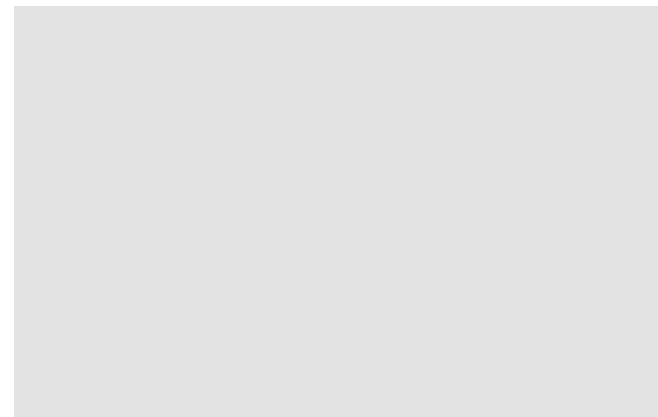
Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

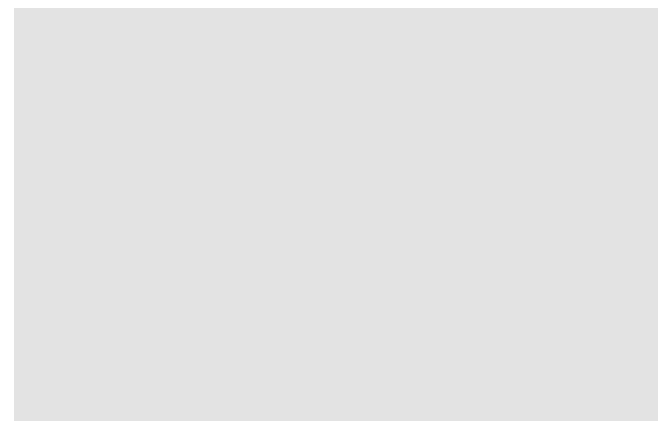
3a.8.3 Bikertenuue

Ten behoeve van personeel ingedeeld bij de bikerteams is het volgende tenue voor zowel zomer als winter m/v vastgesteld:

Helm, fiets, KMar
Jack, windstopper, fiets, KMar
Muts, helm, fiets, KMar
Handschoen, zomer, fiets, KMar
Handschoen, all-season, fiets, KMar
Rider shirt, korte, mouw, fiets, KMar
Rider Shirt, lange, mouw, fiets, KMar
Jack, regen, winter, fiets, KMar
Broek, lang, fiets, KMar
Broek, kort, fiets, KMar
Fietsbroek, kort, zeem, fiets, KMar
Schoen, fiets, zomer, KMar
Hoes, schoen, regen, KMar
Sokken, fiets, KMar
Broek, regen, fiets, KMar
fietsbril
Fluit, lifesaver
Koppel compleet

Biker fietspolo lange mouw – foto nog niet beschikbaar

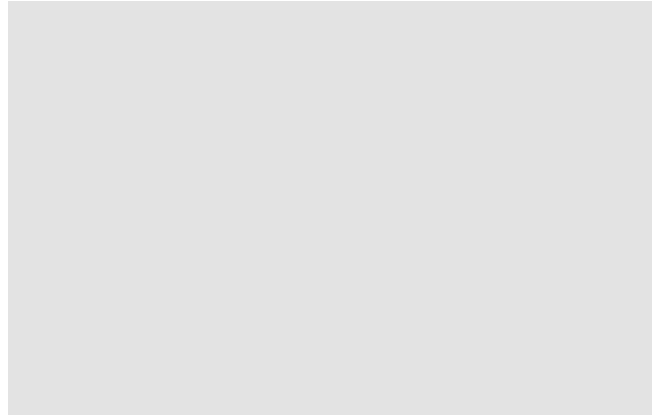

Biker overshirt – foto nog niet beschikbaar

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting**
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

Biker regenjas – foto nog niet beschikbaar

Bijzonderheden:

Indien de militair de fietsvalhelm heeft afgezet, wordt de meegevoerde baret (nassaublauw) gedragen waar dat verplicht is. Voor onderscheidingstekens en emblemen: zie hoofdstuk 8.

3a.8.4 IBT- en sportinstructeurs

IBT- en sportinstructeurs, ingedeeld bij de KMar, worden in het bezit gesteld van een functioneel kledingpakket LO-Sport. Indien zij van deze kleding gebruik maken, volgen zij de regels die binnen de LO-Sportorganisatie hiervoor gelden. In een lesomgeving zal de sportinstructeur voor aanvang van zijn les aanwijzingen geven over de samenstelling van het (sport)tenue van de deelnemende militairen.

Het operationeel tenue KMar (OT blauw) kan gedragen worden bij sportevenementen zoals de Nijmeegse Vierdaagse en de Tweedaagse Militaire Prestatie Tocht (TMPT).

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)**
- 3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)

Aan personeel ingedeeld bij de BSB wordt, naast de basiskledingpakketten, speciale kleding en uitrusting verstrekt ter uitvoering van de specifieke taken van de brigade.

Indien personeel van de BSB gekleed gaat in een in dit voorschrift beschreven tenue volgt zij onverkort de hier beschreven bepalingen. Is het personeel gekleed in een tenue van een ander krijgsmachtdeel dat niet specifiek in dit tenuevoorschrift wordt beschreven, dan worden de bepalingen gevolgd van het verstreckende krijgsmachtdeel.

Indien personeel van de BSB als eenheid optreedt, kunnen zij ter bevordering van 'de eenheid van tenue' gekleed gaan in de 'Overall BE, zwart'. Als hoofddekseel wordt hierbij de baret nassaublauw of de muts nassaublauw gedragen; schoeisel is afhankelijk van de opdracht.

Indien personeel van de BSB, ter uitvoering van de opdracht, niet in dit voorschrift beschreven kleding of uitrusting of burgerkleding draagt, ziet de brigadecommandant erop toe dat de richtlijnen van dit voorschrift zoveel mogelijk worden gevolgd.

Het personeel is in alle gevallen vrijgesteld van het dragen van naambadges, naamlinten etc.

3a

Operationeel tenue - OT blauw

- 3a.1 Samenstelling OT blauw – m/v
- 3a.2 Draagwijze OT blauw
- 3a.3 Toevoegingen aan het OT blauw – m/v
- 3a.4 Draagwijze toevoegingen OT blauw
- 3a.5 Tenue bij inzet binnen het hoger geweldsspectrum
- 3a.6 Toevoegingen aan het tenue hoger geweldsspectrum – m/v
- 3a.7 Draagwijze toevoegingen hoger geweldsspectrum
- 3a.8 Functionele kleding, veiligheidskleding en uitrusting
- 3a.9 Verbijzondering Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB)

3a.10 ATP, OPCENT & eerstelijns grensbewakers

3a.10 ATP & OPCENT

De samenstelling en draagwijze voor deze twee specifieke burgerfuncties is gelijk aan het regulier operationeel tenue zoals beschreven in hoofdstuk 3.1 en 3.2 met de volgende uitzonderingen:

- Medewerkers van Arrestanten Transport en Parketpolitie (ATP) dragen als toevoeging de ROTn ten behoeve van burgerambtenaren:
- Medewerkers van het Operationeel Centrum (OPCENT) van het LTC dragen als toevoeging de ROTn ten behoeve van burgerambtenaren.

Rangonderscheidingstekens van ATP en OPCENT:

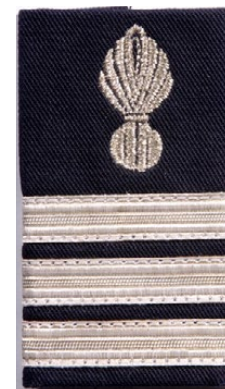
Junior medewerker

Senior medewerker

Tweede teamleider

Eerste teamleider

Koninklijke Marechaussee

Tenuevoorschrift

Operationeel tenue - GVT groen

3b Operationeel tenue – GVT groen

3b Operationeel tenue – GVT groen

3b.1 Operationeel tenue – GVT groen

3b.2 Toevoegingen Operationeel tenue – GVT groen

3b.3 Variaties

3b.4 Draagwijze Operationeel tenue – GVT groen

3b.5 Dagelijks tenue groen

Kledingstukken behorend tot het Gevechtstenue (GVT) mogen niet worden gecombineerd met kledingstukken behorend tot het DT, GLT of AT, tenzij de combinatie in dit voorschrift nadrukkelijk wordt aangegeven. De operationele commandant kan bij oefeningen of operationele inzet afwijkingen van de vastgestelde samenstelling toestaan als de weersomstandigheden of bepaalde werkzaamheden dat vereisen. In afwachting van de uitlevering door het nieuwe Defensie Operationeel Kledingsysteem (DOKS) is als tijdelijke oplossing het Interim Netherlands fractal pattern (Nfp-)gevechtspak uitgeleverd. Dit hoofdstuk beschrijft de samenstelling, toevoegingen en variaties voor dit Nfp-green gevechtspak.

Operationeel tenue - GVT groen

3b Operationeel tenue – GVT groen

3b.1 Operationeel tenue – GVT groen

3b.2 Toevoegingen Operationeel tenue – GVT groen

3b.3 Variaties

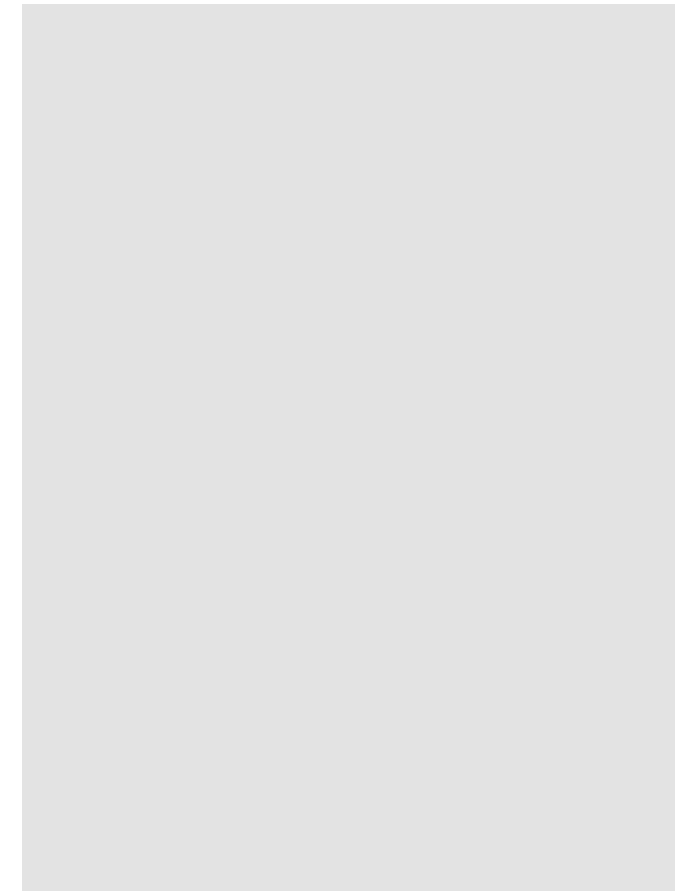
3b.4 Draagwijze Operationeel tenue – GVT groen

3b.5 Dagelijks tenue groen

3b.1 Operationeel tenue – GVT groen

baret
jas, Nfp-green
jas, Nfp-green (permetrine*)
broek, Nfp-green
broek, Nfp-green (permetrine*)
webbing broekriem
T-shirt Nfp-green
sokken zwart
laars gevecht-zwart

*Kledingstukken geïmpregneerd met permetrine worden uitsluitend gedragen tijdens inzet/oefening. De commandant bepaalt hierbij de kledinginstructie/samenstelling afgestemd op doel/opdracht.

Operationeel tenue - GVT groen - foto nog niet beschikbaar

Operationeel tenue - GVT groen

3b Operationeel tenue – GVT groen

3b.1 Operationeel tenue – GVT groen

3b.2 Toevoegingen Operationeel tenue – GVT groen

3b.3 Variaties

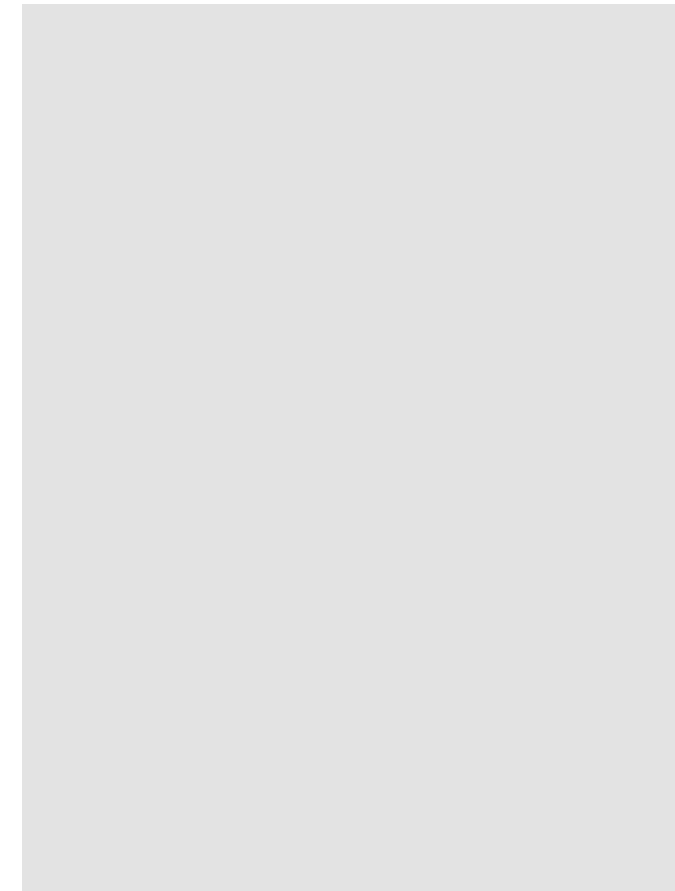
3b.4 Draagwijze Operationeel tenue – GVT groen

3b.5 Dagelijks tenue groen

Onderstaande kledingstukken, indien organiek verstrekt, kunnen aan het GVT worden toegevoegd of als alternatief dienen:

combatshirt
combatshirt (permetrine*)
jas waterproof Nfp, mono D-green
functionele handschoenen (afhankelijk van de uit te voeren werkzaamheden)
hemd, rolkraag met rits
pet, zomer
cap Nfp, mono D-green
reflecterende armband
smockjas
jas thermische isolatie
muts (zwart en groen)
shemagh, sjaal
jack, softshell, groen

*Kledingstukken geïmpregneerd met permetrine worden uitsluitend gedragen tijdens inzet/oefening. De commandant bepaalt hierbij de kledinginstructie/samenstelling afgestemd op doel/opdracht.

Operationeel tenue - GVT groen - foto nog niet beschikbaar

Operationeel tenue - GVT groen

3b Operationeel tenue – GVT groen

3b.1 Operationeel tenue – GVT groen

3b.2 Toevoegingen Operationeel tenue –
GVT groen

3b.3 Variaties

3b.4 Draagwijze Operationeel tenue –
GVT groen

3b.5 Dagelijks tenue groen

3b.3 Variaties

- a. Voor decoraties, onderscheidingstekens en emblemen:
zie hoofdstuk 8.
- b. Voor de bevestigingsinstructies van de
dienstvaknaamlinten, zie hoofdstuk 8.

Operationeel tenue - GVT groen

3b Operationeel tenue – GVT groen

3b.1 Operationeel tenue – GVT groen

3b.2 Toevoegingen Operationeel tenue – GVT groen

3b.3 Variaties

3b.4 Draagwijze Operationeel tenue – GVT groen

3b.5 Dagelijks tenue groen

3b.4 Draagwijze Operationeel tenue – GVT groen

Broek, Nfp green of Nfp green (permetrine)

- De broekspijp wordt over de schacht van de schoenen gedragen; er worden geen elastieken of touwtjes gebruikt.
- Tijdens ceremoniële aangelegenheden kan de verantwoordelijke commandant besluiten tot het dragen van elastieken/gebruik van de touwtjes.
- In een internationale omgeving kan - om aansluiting te vinden bij de draagwijze van het tenue van partnerlanden - de verantwoordelijke commandant besluiten tot het dragen van elastieken/gebruik van de touwtjes. Dit geldt in de volgende gevallen:
  - Indien werkzaam op een internationaal hoofdkwartier;
  - Tijdens inzet;
  - Tijdens oefening en inzet is de draagwijze ter beoordeling van de verantwoordelijke commandant c.q. de leider der oefening.

Jas, Nfp-green of Nfp green (permetrine)

- Op de linkermouw:
Gecentreerd op het klittenbandvlak draagt men de door KPU verstrekte Koninkrijksvlag met MP aanduiding. Bij tactisch gebruik wordt de 'groene' versie van de Koninkrijksvlag gebruikt.
Het voornoemd embleem is voorbehouden aan militairen die de militaire politietaak uitvoeren.

- Op de rechtermouw:
Hier draagt men het verstrekte indelingseembleem dat is voorzien van de tekst 'Koninklijke Marechaussee', gecentreerd op het klittenbandvlak en goedgekeurd door de commissie mouwemblemen. Bij tactisch gebruik wordt de vierkante, groene afbeelding van 101 Marbat aangebracht en boven de afbeelding wordt het naamlint 'Koninklijke Marechaussee' aangebracht.
- Mouwen oprollen: Indien de mouwen opgerold worden gedragen, gebeurt dit tot net boven de elleboog. De hoogte van het opgerolde deel is gelijk aan de hoogte van de manchet. Er kan eventueel gekozen worden voor het oprollen op de wijze waarbij de manchet met knoop zichtbaar blijft.
- Op de linkerborst:
Op het klittenbandvlak wordt het vierkante onderdeelseembleem of een brevetembleem gedragen. Tijdens oefeningen kan, voor de duur van de oefening, door de commandant bepaald worden dat een voor de oefening of gelegenheid ingesteld borstembleem wordt gedragen.
- Op de rechterborst:
Op het klittenbandvlak wordt het naamlint gedragen in groen zoals verstrekt door KPU.
- Voor de jas geldt een draagplicht voor rangonderscheidingstekens.

Voor overige toevoegingen zie Hoofdstuk 8 - Onderscheidingstekens, emblemen en decoraties.

Operationeel tenue - GVT groen

3b Operationeel tenue – GVT groen

3b.1 Operationeel tenue – GVT groen

3b.2 Toevoegingen Operationeel tenue – GVT groen

3b.3 Variaties

3b.4 Draagwijze Operationeel tenue – GVT groen

3b.5 Dagelijks tenue groen

Onderkleding

- Onder de jas, Nfp-green wordt het door het KPU-bedrijf verstrekte T-shirt Nfp-green of het Nfp camouflage T-shirt gedragen. Het T-shirt in Woodland-camouflage wordt niet gedragen i.c.m. het Interim Netherlands fractal pattern (Nfp-)gevechtspak.
- Naar wens kan een shirt rolkraag gedragen worden. Daarbij is de kraag dichtgeritst en verdwijnt onder de kraag van de basisjas. Het shirt rolkraag wordt niet gedragen i.c.m. opgerolde mouwen van de basisjas.

Jas waterproof Nfp, mono D-green

- De jas wordt altijd gesloten gedragen. Eventueel kunnen de bovenste twee drukknopen (ter hoogte van de kraag) open gelaten worden.
- De capuchon dient, wanneer deze niet wordt gebruikt, opgeborgen te zijn in de kraag.

Operationeel tenue - GVT groen

3b.5 Dagelijks tenue groen

3b Operationeel tenue – GVT groen

3b.1 Operationeel tenue – GVT groen

3b.2 Toevoegingen Operationeel tenue –
GVT groen

3b.3 Variaties

3b.4 Draagwijze Operationeel tenue –
GVT groen

3b.5 Dagelijks tenue groen

Ondanks dat er bij de KMar een GVT groen tenue bestaat, is er geen dagelijks tenue groen. Als dagelijks tenue wordt of het GVT groen gedragen of DT blauw KMar (zie hoofdstuk 5.1 en 5.2).

Koninklijke Marechaussee

Tenuevoorschrift

Hoofdstuk 4 | Tenuen bij ceremonies

4

Tenuen bij ceremonies

- 4.1 Samenstelling - CT officieren – m/v
- 4.2 Samenstelling - CT adjudanten-
onderofficier – m/v
- 4.3 Samenstelling - CT marechausees
en onderofficieren t/m de rang van
opperwachtmeester – m/v
- 4.4 Dagelijks Tenu bij ceremoniële inzet
(DT-C)

Bij de uitvoering van taken of diensten met een ceremonieel karakter of bij bijzondere gelegenheden kunnen verschillende tenuen worden voorgeschreven. Een overzicht met voorbeelden van die diensten en gelegenheden staat vermeld in bijlagen I (diensten) & II (gelegenheden).

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van het:

- ceremonieel tenue (CT);
- dagelijks tenue tijdens ceremoniële diensten (DT-C).

Kledingstukken behorend tot het Ceremonieel Tenue (CT) worden beheerd en onderhouden door het Depot Ceremonieel van het KPU bedrijf en indien noodzakelijk aan het personeel in bruikleen verstrekt. Het CT-KMar wordt gedragen bij diensten en gelegenheden, zoals vermeld in het [DP20-10 Ceremonieel en protocol](#), hoofdstuk 7.2 en 7.3, de interservicestaat tenuen en bij diensten en gelegenheden waarbij het CT-KMar is voorgeschreven door C-KMar. Daarnaast kan het CT-KMar soms ook gedragen worden na schriftelijke toestemming van C-KMar¹.

---

¹ Bij huwelijksplechtigheden in de privésfeer geldt deze toestemming slechts voor de KMar militair die bruid of bruidegom is. Officieren die bruid of bruidegom zijn, kunnen verzoeken bij het dan gedragen CT de hoed/pet AT te dragen in plaats van de kolbak. Voor de overige KMar militairen die bij de huwelijksplechtigheid aanwezig zijn, gelden de reguliere bepalingen van dit tenuevoorschrift.

4

Tenuen bij ceremonies

4.1 Samenstelling - CT officieren – m/v

- 4.1 Samenstelling - CT officieren – m/v
- 4.2 Samenstelling - CT adjudanten-
onderofficier – m/v
- 4.3 Samenstelling - CT marechausees
en onderofficieren t/m de rang van
opperwachtmeester – m/v
- 4.4 Dagelijks Tenue bij ceremoniële inzet
(DT-C)

Tuniekjas CT, blauw-zwart
Nestel CT compleet zilver
Schouderbedekking, gevlochten, zilver, met goudkleurige groot model rangonderscheidingsteken (21,5mm)
Broek CT ² , nassaublauw met 40 mm bies
Bretels
Stocktie
Handschoenen wit katoen
Sokken, zwart, dun
Bottines met hakbalsporen
Kolbak, zwart, met stormband en haken ³
Kokardepompen, voor kolbak, oranje/zilver
Kolbakpluim, veren, wit, 30cm
Kolbakzak nassaublauw met zilveren kwast van torsades voor officieren in de rang van luitenant
Kolbakzak nassaublauw met zilveren kwast van bouillons voor officieren in de rang van kapitein en hoger
Kolbaksnoer, zilver
Singelkoppel met sabeldrager voor officierssabel
Officierssabel met schede
Sabeldragon
Koordsjerp, oranje, eventueel met sterren (opperofficieren)
Giberneriem, galon, zilver, met schild
Gibernetas, leder, zwart gelakt, met granaat en lauwertak
Modeldecoraties

CT officieren voorzijde

CT officieren achterzijde

² Indien C-KMar en zijn adjudant bereiden zijn, dragen zij de speciaal vervaardigde CT broek (naar de kuit gesneden) en de bottines met lange stompe sporen.

³ C-KMar draagt bij individueel optreden (zoals Prinsjesdag en CP 100) de pet AT in plaats van de kolbak.

4

Tenuen bij ceremonies

4.1 Samenstelling - CT officieren – m/v

**4.2 Samenstelling - CT adjudanten-
onderofficier – m/v**

4.3 Samenstelling - CT marechaussees
en onderofficieren t/m de rang van
opperwachtmeester – m/v

4.4 Dagelijks Tenue bij ceremoniële inzet
(DT-C)

4.2 Samenstelling - CT adjudanten-onderofficier – m/v

Tuniekjas CT, blauw-zwart
Nestel CT compleet zilver
Schouderbedekking, gevlochten, zilver, met goudkleurige groot model rangonderscheidingsteken (21,5mm)
Broek CT, nassaublauw met 40 mm bies
Bretels
Stocktie
Handschoenen wit katoen
Sokken, zwart, dun
Bottines met hakbalsporen
Kolbak, zwart, met stormband en haken
Kokarde-pompoen, voor kolbak, oranje/zilver
Singelkoppel met sabeldrager voor officierssabel
Officierssabel met schede
Sabeldragon
Koordsjerp, nassaublauw
Gibneriem, galon, zilver, met schild
Gibnetas, leder, zwart gelakt, met granaat en lauwertak
Modeldecoraties

CT adjudant voorzijde

4

Tenuen bij ceremonies

4.1 Samenstelling - CT officieren – m/v

4.2 Samenstelling - CT adjudanten-
onderofficier – m/v

**4.3 Samenstelling - CT marechassees
en onderofficieren t/m de rang van
opperwachtmeester – m/v**

4.4 Dagelijks Tenue bij ceremoniële inzet
(DT-C)

4.3 Samenstelling - CT marechassees en onderofficieren t/m de rang van opperwachtmeester – m/v

Tuniekjas CT, met rangonderscheidingstekens op de manchetten, blauw-zwart

Nestel CT compleet, wit voor marechassees, in blauw/zilver voor onderofficieren

Schouderbedekking, gevlochten, wit voor marechassees, in blauw/zilver voor onderofficieren

Broek CT, nassaublauw met 40 mm bies

Bretels

Stocktie

Handschoenen wit katoen

Sokken, zwart

Enkellaarzen, zwart⁴

Kolbak, zwart, met stormband en haken

Kokarde-pompoen, voor kolbak, oranje

Koppel met lus, leder wit met plaat voor koppel

Sabeldrager, leder, wit

Sabel KMar (voorheen aangeduid als klewang) met schede

Sabelkwast, oranje ten behoeve van marechassees, in oranje/zilver voor onderofficieren

Giberneriem, leder, wit, met granaat

Gibernetas, leder, zwart met granaat

Modeldecoraties

CT onderofficieren voorzijde

CT marechassees voorzijde

CT marechassees achterzijde

⁴ Onderofficieren ingedeeld bij de draagploeg in het kader van CP100 dragen de bottines met zilverkleurige hakbalsporen.

4

Tenuen bij ceremonies

4.1 Samenstelling - CT officieren – m/v

4.2 Samenstelling - CT adjudanten-
onderofficier – m/v

**4.3 Samenstelling - CT marechassees
en onderofficieren t/m de rang van
opperwachtmeester – m/v**

4.4 Dagelijks Tenue bij ceremoniële inzet
(DT-C)

4.3.1 Variaties

- De Wapenadjutant en adjudant-onderofficier standaarddrager dragen bij het CT: de kolbak zoals die is voorgeschreven voor luitenants, met pluim, kolbakzak met kwast van torsades, oranje met zilveren kokardepompen en kolbaksnoer.
- De adjudant-onderofficier standaarddrager draagt, in plaats van de bij het CT-KMar voorgeschreven giberne en gibernetas, de bandelier om de standaard van de Koninklijke Marechaussee te dragen.
- Ook draagt de adjudant-onderofficier standaarddrager bij het CT-KMar in plaats van de 'handschoenen, wit, katoen', de 'handschoenen, leder, wit, met kap'.

CT standaarddrager adjudant

CT Kolbak, pluim & kolbakzak met kwast
en torsades, een oranje met zilveren
kokardepompen en kolbaksnoer

4

Tenuen bij ceremonies

- 4.1 Samenstelling - CT officieren – m/v
- 4.2 Samenstelling - CT adjudanten-
onderofficier – m/v
- 4.3 Samenstelling - CT marechaussees
en onderofficieren t/m de rang van
opperwachtmeester – m/v

4.4 **Dagelijks Tenue bij ceremoniële inzet (DT-C)**

Kledingstukken behorend tot het Dagelijks Tenue ceremonieel (DT-C) mogen niet worden gecombineerd met kledingstukken behorend tot het OT, GLT of AT, tenzij de combinatie in dit voorschrift nadrukkelijk wordt aangegeven.

4.4.1 Samenstelling DT-C - M/V

Pet nassaublauw/hoed nassaublauw met metalen pet/hoed
embleem

Jas DT (blauw-zwart), met nestel, ROTn

Overhemd, lange mouw, blauw

Zwarte (clip) stropdas of sjaaltje

Broek DT, nassaublauw

Broekriem, zwart met zilverkleurige metalen gesp

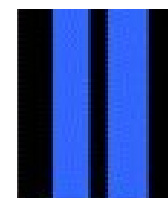
Sokken, zwart, DT, laag model

Schoenen, laag, zwart DT

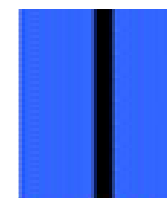
Modeldecoraties

4.4.2 Draagwijze DT-C

- De pet nassaublauw of hoed nassaublauw wordt verplicht gedragen op het DT-C tijdens ceremoniële gelegenheden.
- De jas DT met nestel wordt gesloten gedragen. Op de jas worden de rangonderscheidingstekens (ROTn) rechtstreeks op de epaulet gedragen (voor afmetingen: zie hoofdstuk 8).
- Het overhemd met lange mouw wordt in combinatie met de stropdas gedragen met gesloten bovenste knoop voor zowel mannen als vrouwen. Op het overhemd m/v worden de rangonderscheidingstekens (ROTn) als schuifpassant gedragen.
- De broek DT wordt gedragen met de zwarte stoffen riem met zilverkleurige metalen gesp. De broek dient geperst te zijn en op de juiste beenlengte gemeten. De breedte van de zwarte bies in de broek DT is:
  - voor opperofficieren 49 mm (20 mm zwart, 3 mm nassaublauw, 3 mm zwart, 3 mm nassaublauw, 20 mm zwart);
  - voor overige rangen: 3 mm zwart.
- De sokken dienen zwart zonder opdruk te zijn.
- De schoenen zijn gepoetst.
- Bij diensten waar het DT-C wordt voorgeschreven, geldt eenheid van tenue en zijn vrouwelijke militairen eveneens gekleed in de DT broek. Daarnaast dragen zij op het overhemd de stropdas.

DT biesbreedte broek
voor opperofficieren

DT biesbreedte broek
voor overige rangen

4

Tenuen bij ceremonies

4.1 Samenstelling - CT officieren – m/v

4.2 Samenstelling - CT adjudanten-
onderofficier – m/v

4.3 Samenstelling - CT marechausees
en onderofficieren t/m de rang van
opperwachtmeester – m/v

4.4 **Dagelijks Tenue bij ceremoniële inzet (DT-C)**

4.4.3 Toevoegingen aan het DT-C – M/V

Personeel opgeleid tot algemeen opsporingsambtenaar:
de draagspeld algemeen opsporingsambtenaar (AO)
(zilverkleurig)

Personeel opgeleid tot buitengewoon opsporingsambtenaar:
de draagspeld buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA)

Draagspeld Commandant (goudkleurig) voor C-KMar,
C-LTC, C-OTC, brigadecommandanten dan wel vergelijkbare
commandanten

Koppelstel, leder zwart met gesloten pistooltas en blauw
pistoolkoord, zwart lederen handschoenen

Zwart lederen handschoenen conform order ceremonie

Standaarddrager:

De bandelier met draagschoen voor het dragen van de
standaard

De handschoenen, leder, wit met kap

Modeldecoraties op de rechterborst

Aangepaste ROTn 'standaarddrager'

4.4.4 Draagwijze toevoegingen DT-C

- De draagspelden worden op de rechterborst, in verticale
lijn met de stiknaad en in horizontale lijn met de bovenste
knoop van de jas DT gedragen. In overige gevallen is
C-KMar gerechtigd om te beslissen over het dragen van
de Draagspeld Commandant (goudkleurig).
- De toevoegingen van het zwart lederen koppelstel met
gesloten pistooltas en blauw pistoolkoord, zwart lederen
handschoenen worden alleen gedragen na daartoe
verkregen opdracht van de protocoladviseur van het
cluster Communicatie, Ceremonieel en Evenementen.
- De toevoegingen voor de standaarddrager KMar worden
alleen gedragen na daartoe verkregen opdracht van
de protocoladviseur van het cluster Communicatie,
Ceremonieel en Evenementen.

Zie ook de foto's op de volgende pagina.

4

Tenuen bij ceremonies

- 4.1 Samenstelling - CT officieren – m/v
- 4.2 Samenstelling - CT adjudanten-
onderofficier – m/v
- 4.3 Samenstelling - CT marechassees
en onderofficieren t/m de rang van
opperwachtmeester – m/v
- 4.4 **Dagelijks Tenue bij ceremoniële
inzet (DT-C)**

*DT-C met koppel/pistoeltas/
blauw pistoolkoord*

DT-C regulier

DT-C Standaarddrager adjudant

Koninklijke Marechaussee

Tenuevoorschrift

Hoofdstuk 5 | Tenuen per gelegenheid

5

Tenuen per gelegenheid

- 5.1 Dagelijks Tenue (DT)
- 5.2 Gelegenheidstenue (GLT)
- 5.3 Avondtenue (AT)
- 5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning
- 5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

Bij de uitvoering van taken of diensten tijdens diverse of bijzondere gelegenheden kunnen verschillende tenuen worden voorgeschreven. Een overzicht met voorbeelden van die diensten en gelegenheden staat vermeld in bijlagen I (diensten) & II (gelegenheden).

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van het:

- dagelijks tenue (DT);
- gelegenheidstenue (GLT);
- avondtenue (AT);
- tenue voor adjudanten en ordonnansofficieren van Z.M. de Koning (BDT, BGLT, BAT1 & 2, BCT, BRDT);
- tenue voor het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar).

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

5.3 Avondtenue (AT)

5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

Het DT-KMar wordt gedragen bij gelegenheden voorgeschreven conform bijlagen 1 & 2 in dit voorschrift.

5.1.1 Samenstelling DT

Mannelijke militairen	Vrouwelijke militairen
Baret, nassaublauw met zilverkleurig pet/baret embleem	Baret, nassaublauw met zilverkleurig pet/baret embleem
Jas DT (blauw-zwart) met nestel, ROTn (15mm)	Jas DT (blauw-zwart) met nestel, ROTn (15mm)
Overhemd, lange mouw of korte mouw (blauw)	Overhemd, lange mouw of korte mouw (blauw)
Zwarte (clip) stropdas icm overhemd lange mouw, korte mouw mag zonder stropdas	Sjaaltje (icm DT jas of overhemd lange mouw, korte mouw mag zonder sjaaltje ook icm met rok)
Broek DT, nassaublauw	Broek DT of rok DT, nassaublauw
Broekriem, zwart met zilverkleurige metalen gesp	Broekriem, zwart met zilverkleurige metalen gesp
Sokken, zwart, DT, laag model	Sokken, zwart, DT, laag model/huidskleur panty's
Schoenen DT	Pumps zwart/lage DT schoen
Trui	Trui
Jack Ops, Softshell	Jack Ops, Softshell
Batons = DT 1-KMar	Batons = DT 1-KMar
Groot modeldecoraties = DT 2-KMar	Groot modeldecoraties = DT 2-KMar
Handschoenen, zwart leer	Handschoenen, zwart leer

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

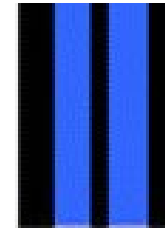
5.3 Avondtenue (AT)

5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

5.1.2 Draagwijze DT en bijzonderheden voor vrouwelijke militairen

- De baret wordt gedragen, schuin afhankelijk van links naar rechts op het hoofd met het embleem boven het linkeroog en de lederen binnenband horizontaal om het hoofd.
- De jas DT met nestel wordt gesloten gedragen en op de jas worden de zwarte rangonderscheidingstekens (ROTn) rechtstreeks op de epaulet gedragen (voor afmetingen zie hoofdstuk 8).
- Het overhemd wordt in de broek gedragen. Het overhemd met lange mouw wordt in combinatie met de stropdas gedragen met gesloten bovenste knoop. Bij het overhemd met korte mouw is het bovenste knoopje open. Vrouwelijke militairen die het sjaaltje dragen mogen de bovenste twee knoopjes van de blouse open dragen.
- Op het overhemd worden de zwarte rangonderscheidingstekens (ROTn) als schuifpassant gedragen.
- De broek DT wordt gedragen met de zwarte stoffen riem met zilverkleurige metalen gesp. De broek dient geperst te zijn en op juiste been lengte gemeten.
De breedte van de zwarte bies in de broek DT is:
  - voor opperofficieren 49 mm (20 mm zwart, 3 mm nassaublauw, 3 mm zwart, 3 mm nassaublauw, 20 mm zwart);
  - voor overige rangen: 3 mm zwart.

DT biesbreedte broek voor opperofficieren

DT biesbreedte broek voor overige rangen

- Vrouwelijke militairen die de rok dragen, dragen de rok lengte gelijk aan de kuitaanzet (onder de knie). De rok wordt verplicht in combinatie met het sjaaltje en de pumps gedragen.
- De sokken zijn zwart zonder opdruk.
- De lage DT schoen, zwart, is alleen onder de broek toegestaan en de schoenen zijn gepoetst.
- Voor vrouwelijke militairen is een zwarte handtas/schoudertashandtas in enveloppemodel of schoudertas A4 model toegestaan.
- De trui wordt over de broek c.q. de rok gedragen en altijd in combinatie met overhemd en sjaaltje.
- Het is toegestaan het DT te combineren met de Jack Ops of de softshell, echter niet in combinatie met het jasje met nestels.

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

5.3 Avondtenue (AT)

5.4 Tenuen adjudanten en
ordonnansofficieren van het militaire
huis van Z.M. de Koning

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke
Marechaussee (O-KMar)

DT1 - voorzijde

DT2 - voorzijde

DT 1 & 2 - Dames in rok (adjudanten nestel)

5

Tenuen per gelegenheid

- 5.1 Dagelijks Tenue (DT)
- 5.2 Gelegenheidstenu (GLT)**
- 5.3 Avondtenue (AT)
- 5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning
- 5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

5.2 Gelegenheidstenu (GLT)

Het GLT-KMar wordt gedragen bij gelegenheden voorgeschreven conform bijlage II in dit voorschrift of na schriftelijke toestemming van C-KMar. Daarnaast wordt het GLT gedragen bij gelegenheden zoals vermeld in het [DP20-10 Ceremonieel en protocol](#) bij de Krijgsmacht, hoofdstuk 7.2 en 7.3, de interservicestaat tenuen.

5.2.1 Samenstelling GLT

GLT voor mannelijke militairen	GLT voor vrouwelijke militairen
Pet nassaublauw met metalen pet embleem	Hoed nassaublauw met metalen pet embleem
Jas DT (blauw-zwart) met nestel, ROTn (15mm)	Jas DT (blauw-zwart) met nestel vrouwen, ROTn (15mm)
Overhemd, wit, verdekte sluiting, liggende boord (GLT overhemd)	Overhemd vrouwen, wit, verdekte sluiting, liggende boord (GLT overhemd)
Zwarte (clip) stropdas	Zwarte (clip) stropdas of zwart strikje
Broek, DT, nassaublauw	Rok, DT, nassaublauw
Broekriem, zwart met zilverkleurige metalen gesp	Broekriem, zwart met zilverkleurige metalen gesp
	Broek DT, dit alleen wanneer GLT3 is bevolen
Sokken, zwart, dun	Huidskleur panty's/sokken, zwart, dun, alleen bij GLT3
Schoenen DT of bottines met hakbalspoor	Pumps, zwart, alleen bij de rok, lage DT schoen zwart of bottines met hakbalspoor, alleen wanneer GLT3 is bevolen
Handschoenen, wit	Handschoenen, wit
Batons = GLT 1-KMar	Batons = GLT 1-KMar
Modeldecoraties = GLT 2-KMar	Modeldecoraties = GLT 2-KMar
Miniatuur modeldecoraties = GLT 4-KMar	Miniatuur modeldecoraties = GLT 4-KMar
Koordsjerp, giberneriem met tas, singelkoppel, officierssabel met dragon = GLT 3-KMar	Koordsjerp, giberneriem met tas, singelkoppel, officierssabel met dragon = GLT 3-KMar

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

5.3 Avondtenue (AT)

5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

5.2.2 Draagwijze en bijzonderheden GLT

- De commandant kan bij ceremoniële gelegenheden in het kader van eenheid van tenue bepaalde kledingstukken verplicht stellen.
- De pet nassaublauw of hoed nassaublauw wordt verplicht gedragen op het GLT.
- De jas DT met nestel wordt gesloten gedragen.
- Het overhemd met lange mouw wordt in combinatie met de stropdas gedragen met gesloten bovenste knoop.
- Wanneer in troepenverband het GLT wordt gedragen prevaleert eenheid van tenue boven de hierboven gestelde samenstelling voor de vrouwelijke militairen en dragen zij de broek DT bij het GLT1 en 2.

GLT strikje dames

GLT1 - voorzijde

GLT2 - voorzijde

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

5.3 Avondtenue (AT)

5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

- Wanneer het GLT3-KMar wordt bevolen dan wordt het tenue uitgebreid met m/v:
  - koordsjerp;
  - giberne met gibernetas;
  - modeldecoraties;
  - singelkoppel;
  - officierssabel met dragon.
- Optioneel:
  - plaques en/of halskruis;
  - bij overkleding is een witte sjaal toegestaan.

GLT3 M/V - voorzijde

GLT4 - voorzijde

5

Tenuen per gelegenheid

- 5.1 Dagelijks Tenue (DT)
- 5.2 Gelegenheidstenu (GLT)
- 5.3 Avondtenue (AT)**
- 5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning
- 5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

5.3 Avondtenue (AT)

Het AT-KMar wordt gedragen bij gelegenheden voorgeschreven conform bijlage II in dit voorschrift of na schriftelijke toestemming van C-KMar. Daarnaast wordt het AT gedragen bij gelegenheden zoals vermeld in het [DP20-10 Ceremonieel en protocol](#) bij de Krijgsmacht, hoofdstuk 7.2 en 7.3, de interservicestaat tenuen. Het AT wordt niet gedragen voor 18.00 uur.

5.3.1 Samenstelling AT

Mannelijke militairen	Vrouwelijke militairen
Pet nassaublauw, AT met geborduurd pet embleem	Hoed nassaublauw, AT met geborduurd pet embleem
Jas (blauw-zwart), AT met klein model nestel, normale maat ROTn (15mm)	Jas (blauw-zwart), AT met klein model nestel, normale maat ROTn (15mm)
Broek, nassaublauw, AT - naar de kuit gesneden	Rok, lang, nassaublauw AT of Broek, nassaublauw, AT - naar de kuit gesneden
Overhemd verdekte sluiting, liggende kraag (GLT-overhemd) (smoking) als ook een zwart vest met metalen knoopjes en zwarte strik, (AT1)	Overhemd, vrouwen, wit, (GLT-overhemd) met verdekte sluiting, lavallière, zwart, (AT1)
Overhemd met open sluiting, parelmoerknoop, staande boord (rok) als ook een wit vest en witte strik (piqué stof), (AT2)	Overhemd, vrouwen, wit, (GLT-overhemd) met verdekte sluiting lavallière, wit (piqué stof), (AT2)
	Cumberband, zwart (AT1), Cumberband, wit (AT2)
Sokken, zwart, dun	Huidkleurige panty's
Bottines met hakbalsporen	Schoenen, (lak), zwart, GLT-KMar of Bottines met hakbalsporen
Handschoenen, wit	Handschoenen, wit
Klein modeldecoraties, één halskruis = AT1	Klein modeldecoraties, één halskruis = AT1
Klein modeldecoraties en sterren (plaques), één halskruis = AT2	Klein modeldecoraties en sterren (plaques), één halskruis = AT2

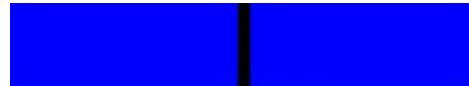
5

Tenuen per gelegenheid

- 5.1 Dagelijks Tenue (DT)
- 5.2 Gelegenheidstenue (GLT)
- 5.3 Avondtenue (AT)**
- 5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning
- 5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

5.3.2 Draagwijze en bijzonderheden AT

- De pet nassaublauw of hoed nassaublauw wordt verplicht gedragen op het AT.
- De jas AT met nestel wordt gesloten gedragen.
- De broek is een naar de kuit gesneden nassaublauwe broek met zwarte platte bies op de zijnaden, die zowel door het AT-KMar als bij het concerttenue van het Orkest KMar wordt gedragen. De platte bies op de zijnaden van de broek is:
  - 15 mm voor subaltern officier en adjudanten-onderofficier;
  - 30 mm voor hoofdofficieren;
  - 50 mm voor opperofficieren.
- Bij overkleding is een witte sjaal toegestaan.

AT1 – broek

AT1 – rok

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

5.3 Avondtenue (AT)

5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning

Officieren van de Koninklijke Marechaussee die zijn benoemd tot adjudant (in buitengewone dienst (IBD)) van Z.M. de Koning of ordonnansofficier van Z.M. de Koning, dienen de volgende tenuen te dragen:

- bijzonder dagelijks tenue (BDT);
- bijzonder gelegenheidstenue (BGLT);
- bijzonder avondtenue 1 en 2 (BAT 1,2) (geldt niet voor ordonnansofficier);
- bijzonder ceremonieel tenue (BCT) (geldt niet voor ordonnansofficier);
- bijzonder dagelijks tenue ruiter (BDTR) (geldt niet voor ordonnansofficier).

De regels worden gesteld door de Adjudant-Generaal, tevens Chef Militaire Huis van Z.M. de Koning. Adjudanten (in buitengewone dienst) en ordonnansofficieren van Z.M. de Koning dragen, indien zij actief in functie zijn, op en aan het uniform bijzondere toevoegingen.

De adjudant van Z.M. de Koning draagt goudkleurige toevoegingen aan het uniform. De adjudanten IBD dragen de gouden nestel doorgaans niet, tenzij zij functioneel als adjudant optreden.

De ordonnansofficier van Z.M. de Koning draagt zilverkleurige toevoegingen aan het uniform.

Verder dragen officieren van de Koninklijke Marechaussee op bovengenoemde tenuen geen opsporingsspeld (AO speld).

De adjudanten van Z.M. de Koning, adjudanten in buitengewone dienst van Z.M. de Koning en ordonnansofficieren dragen op hun uniformen en toebehoren monogrammen in diverse maten:

- maat 1: hoogte 15 mm
- maat 2: hoogte 20 mm
- maat 3: hoogte 25 mm
- maat 4: hoogte 30 mm

5.4.1 Samenstelling bijzonder dagelijks tenue (BDT)

- Voor de reguliere samenstelling van dit tenue: zie hoofdstuk 5.1 (DT).
- Op het overhemd, de trui en de overkleding worden geborduurde ROTn gedragen voorzien van het monogram en gedekt door een koninklijke kroon.
- Bij dit tenue wordt de pet DT gedragen.
- De goudkleurige nestel met pennen komt op de rechterschouder.

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

5.3 Avondtenue (AT)

5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

- De mouwen van de jas DT hebben opgestikte manchetten in de vorm van een driepuntige accoladepat, voorzien van een nassaublaauwe bies en drie zilverkleurige knopen.
- De emblemen KMar (springende granaat met gesloten vlam) op de kraag worden vervangen door een metalen monogram gedekt door de koninklijke kroon in goud (maat 3).
Adjudanten IBD dragen deze in maat 1 waarbij de springende granaat met gesloten vlam weer terug op de kraag geplaatst is.

5.4.2 Samenstelling bijzonder gelegenheidstenue (BGLT)

- Voor de reguliere samenstelling van dit tenue: zie hoofdstuk 5.2.1 (GLT).
- Indien de militair tot de beredenen behoort, draagt hij/zij de speciaal vervaardigde AT broek met souspied (naar de kuit gesneden).
- De goudkleurige nestel met pennen komt op de rechterschouder.
- De mouwen van de jas DT hebben opgestikte manchetten in de vorm van een driepuntige accoladepat, voorzien van een nassaublaauwe bies en drie zilverkleurige knopen.

Bijzonder dagelijks tenue

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

5.3 Avondtenue (AT)

**5.4 Tenuen adjudanten en
ordonnansofficieren van het
militaire huis van Z.M. de Koning**

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke
Marechaussee (O-KMar)

- De emblemen KMar (springende granaat met gesloten vlam) op de kraag worden vervangen door een metalen monogram gedekt door de koninklijke kroon in goud (maat 3).
Adjudanten IBD dragen deze in maat 1 waarbij de springende granaat met gesloten vlam weer terug op de kraag geplaatst is.
- Op de gibernetas (GLT3) wordt eveneens de springende granaat met gesloten vlam vervangen door een metalen monogram gedekt door de koninklijke kroon (maat 4).
Adjudanten IBD dragen de gibernetas zonder monogram.

Bijzonder Gelegenheidstenue GLT3 – gibernetas

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

5.3 Avondtenue (AT)

5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

5.4.3 Samenstelling bijzonder avondtenue (BAT 1 of 2)

- Voor de reguliere samenstelling van dit tenue: zie hoofdstuk 5.3.1 (AT).
- De goudkleurige nestel met pennen komt op de rechterschouder.
- De mouwen van de Jas AT hebben opgestikte manchetten in de vorm van een driepuntige accoladepat, voorzien van een nassaublauwe bies en drie zilverkleurige knopen.
- Op de epaulet boven de rangonderscheidingstekens zit een goudkleurig metalen monogram, gedekt door de koninklijke kroon (maat 2). De emblemen KMar (springende granaat met gesloten vlam) op de kraag blijven gehandhaafd.
- Sporen (goud, indien bereiden).

Bijzonder avondtenue AT1

Bijzonder avondtenue AT2

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

5.3 Avondtenue (AT)

5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

5.4.4 Samenstelling bijzonder ceremonieel tenue (BCT)

- Voor de reguliere samenstelling van dit tenue: zie hoofdstuk 4.1 (CT Officieren – m/v).
- De goudkleurige nestel met pennen zit op de rechterschouder.
- Goudkleurige gevlochten schouderbedekkingen met daarop de ROTn in zilverkleur met boven de rangonderscheidingstekens een zilverkleurig metalen monogram, gedekt door de koninklijke kroon in zilver (maat 3).
- De mouwen van de Jas CT hebben opgestikte manchetten in de vorm van een driepuntige accoladepat, voorzien van een nassaublauwe bies en drie zilverkleurige knopen.
- De emblemen KMar (springende granaat met gesloten vlam) op de staande kraag blijven gehandhaafd.
- Op de gibernetas wordt de springende granaat met gesloten vlam vervangen door een metalen monogram gedekt door de koninklijke kroon (maat 4). Adjudanten IBD dragen de gibernetas zonder monogram.
- Sporen (goud, indien bereden).
- Indien de militair tot de beredenen behoort, draagt hij/zij de speciaal vervaardigde CT broek (naar de kuit gesneden).
- Bij dit tenue wordt de pet AT gedragen (met geborduurd pet embleem).

Bijzonder ceremonieel tenue – voorzijde

Bijzonder ceremonieel tenue – ROT'n

5

Tenuen per gelegenheid

5.1 Dagelijks Tenue (DT)

5.2 Gelegenheidstenue (GLT)

5.3 Avondtenue (AT)

**5.4 Tenuen adjudanten en
ordonnansofficieren van het
militaire huis van Z.M. de Koning**

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke
Marechaussee (O-KMar)

5.4.5 Samenstelling bijzonder dagelijks tenue ruiter (BDTR)

- Voor de reguliere samenstelling van dit tenue: zie hoofdstuk 3.8.1a.
- Op het overhemd, de trui en de overkleding worden geborduurde ROTn gedragen voorzien van het monogram en gedekt door een koninklijke kroon.
- Bij dit tenue wordt, indien de veiligheidscap niet wordt gedragen, de pet DT gedragen.
- De goudkleurige nestel met pennen zit op de rechterschouder.
- De mouwen van de Jas DT hebben opgestikte manchetten in de vorm van een driepuntige accoladepat, voorzien van een nassaublauwe bies en drie zilverkleurige knopen.
- De emblemen KMar (springende granaat met gesloten vlam) op de kraag worden vervangen door een metalen monogram gedekt door de koninklijke kroon in goud (maat 3).
Adjudanten IBD dragen deze in maat 1, waarbij de springende granaat met gesloten vlam weer terug op de kraag geplaatst is.

Zie voor decoraties, onderscheidingstekens, nestels en emblemen hoofdstuk 8 van dit voorschrift.

Bijzonder DT ruiter

5

Tenuen per gelegenheid

5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)

- 5.1 Dagelijks Tenue (DT)
- 5.2 Gelegenheidstenu (GLT)
- 5.3 Avondtenue (AT)
- 5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning
- 5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)**

De leden van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar) volgen de bepalingen van het tenuevoorschrift (VS). Zij dragen op alle in dit VS omschreven tenuen de speciale ROTn voor musici, tenzij anders aangegeven.

- De tambour-maître draagt bij alle diensten op de linkerondermouw van de jas DT het lyra embleem, geborduurd in zilver met gouden kroon en groene eikentakken.
- De dirigent en de tambour-maître dragen, indien zij daartoe bevoegd zijn, bij alle diensten, op de jas DT, als brevetembleem het borstembleem ‘militair dirigent’ of ‘militair kapelmeester’, goudkleurig dan wel zilverkleurig.

MAR1 met harp

WMR met harp

WMR1 met harp

OW met harp

AOO met harp

ELNT met harp

5

Tenuen per gelegenheid

- 5.1 Dagelijks Tenue (DT)
- 5.2 Gelegenheidstenue (GLT)
- 5.3 Avondtenue (AT)
- 5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning
- 5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)**

5.5.1 Samenstelling O-KMar

De samenstelling van de tenuen, waarin het O-KMar repeteert en optredens verzorgt, is conform de omschrijving en draagwijze van het OT-KMar, DT(-C) -KMar, CT-KMar, AT-KMar (genoemd concerttenue) van dit VS. Leden van het O-KMar dragen bij optreden op en aan het uniform toevoegingen.

5.5.2 Toevoegingen en draagwijze DT(-C) O-KMar

- De tamboermaître draagt de tamboermaîtrestok.
- De dirigent draagt, facultatief, een dirigeerstok.
- De tamboers dragen een wit lederen slagband met zilverkleurige granaat en goudkleurige kroon over de rechterschouder met daaraan hun instrument. De tamboers dragen daarnaast een tromschort op het linkerbovenbeen.
- De blazers dragen hun muziekinstrument.
- Vrouwelijke militairen dragen, bij optreden in troepenverband, altijd de broek DT.
- Het DT (-C) met de toevoeging 'witte handschoenen' wordt ook wel DT(-C) O-KMar genoemd.

DT tambour-maître

DT overslag slagwerker voorzijde

DT overslag slagwerker achterzijde

DT dames blazer

5

Tenuen per gelegenheid

- 5.1 Dagelijks Tenue (DT)
- 5.2 Gelegenheidstenue (GLT)
- 5.3 Avondtenue (AT)
- 5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning
- 5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)**

5.5.3 Toevoegingen en draagwijze CT-O-KMar

- De dirigent en tambour-maîtres dragen het ceremonieel tenue conform zijn/haar rang en dragen, facultatief, een dirigeerstok c.q. tamboer-maïtrestok.
- De tambour-maître draagt de bandelier nassaublaauw over de rechterschouder en het tamboer-maïtrestwaard met schede.
- De tambour-maître draagt, wanneer hij het tambour-maître zwaard draagt, een witte koppelriem en witte pluim (wanneer hij het zwaard niet draagt, gaat hij gekleed met blauw koord en sabel).
- De tamboers dragen een wit lederen slagband met zilverkleurige granaat en goudkleurige kroon over de rechterschouder met daaraan hun instrument. De tamboers dragen daarnaast een tromschort (ook bekend als 'schootvel' of 'knielap') op het linkerbovenbeen. De tamboers dragen geen sabel (voorheen aangeduid als klewang) bij het CT.
- De grote tromspeler draagt een luipaardvel met daaronder een draagharnas voor de grote trom.
- De blazers dragen een wit leren riem met zilverkleurige granaat en goudkleurige kroon over de linkerschouder. Hieraan is, aan de rugzijde, een zwart lederen muziektas met zilverkleurige granaat bevestigd. De muziektassen hangen 'rechts'. Verder dragen zij hun muziekinstrument.
- De bastubaïsten hebben een zwart lederen muziektas aan de witte koppel bevestigd.

CT tambour-maître

CT slagwerker met overslag voor

CT slagwerker met overslag achter

5

Tenuen per gelegenheid

- 5.1 Dagelijks Tenue (DT)
- 5.2 Gelegenheidstenue (GLT)
- 5.3 Avondtenue (AT)
- 5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning
- 5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)**

- De orkestleden (uitgezonderd de dirigent en tambour-maître) dragen tijdens uitvoeringen, ongeacht hun rang, op de Jas CT de nestel van wit katoen met zilverkleurige pennen op de linkerschouder en de gevlochten witte schouderbedekking op de rechterschouder.
- Zij die bij het CT-O-KMar de sabel KMar (voorheen aangeduid als klewang) dragen hebben toestemming om een zogenaamde dummy sabel te dragen.

CT blazer (v) voorzijde

CT blazer (v) achterzijde

5

Tenuen per gelegenheid

- 5.1 Dagelijks Tenue (DT)
- 5.2 Gelegenheidstenue (GLT)
- 5.3 Avondtenue (AT)
- 5.4 Tenuen adjudanten en ordonnansofficieren van het militaire huis van Z.M. de Koning
- 5.5 Tenue van het Orkest Koninklijke Marechaussee (O-KMar)**

5.5.4 Toevoegingen en draagwijze AT-O-KMar als concerttenue

- Het concerttenue is afgeleid van het AT-KMar. Het jasje heeft een nassaublauwe kraag zonder granaat en is 'rond'. Voor de dames is, afhankelijk van het soort optreden, zowel een broek als een lange rok beschikbaar. De concertleden dragen de schoenen, laag, zwart, DT, dan wel de schoenen, pump, zwart DT.
- Wanneer het complete orkest optreedt, is collectief de broek vastgesteld. Bij kleinere ensembles wordt door vrouwelijke leden de lange rok gedragen.
- Betrokken militairen dragen bij dit tenue in de regel geen hoofddeksel.
- Alle militairen dragen op de linker- en rechterondermouw van de jas AT een in zilverdraad geborduurd lyra embleem.
- Alle militairen dragen de reguliere ROTn op dit tenue, niet de speciale ROTn voor leden van het O-KMar.
- De dirigent draagt, indien hij daartoe gerechtigd is, het brevetembleem 'dirigent' in zilver- of gouddraad geborduurd op de linkerborstzijde van de jas AT.

Concerttenue (v) broek

Concerttenue (v) rok

Concerttenue (m)

Tenuevoorschrift

Hoofdstuk 6 | Opleiding, AMBV, KMA,
OTC & oefening, uitzending, plaatsing
bij een ander OPCO

6

Opleiding, AMBV, KMA, OTC & oefening, uitzending, plaatsing bij een ander OPCO

- 6.1 KMA-cadetten en studenten Defensy College
- 6.2 Variaties

Het 'gevechtstenuë' (GVT) mag door militairen van de Koninklijke Marechaussee worden gedragen bij de Algemene Militaire Basis Vaardigheden opleiding (AMBV) of (expeditionaire) inzet. Na het afronden van de AMBV-module in de initiële opleiding worden de cursisten uitgerust met het OT-KMar en wordt het gevechtstenuë niet meer regulier gedragen.

Het standaard gevechtstenuë is uitgevoerd in het woodland camouflagepatroon. Voor 'out of area' operaties en oefeningen c.q. opleidingen ten behoeve van deze operaties zijn afwijkende camouflagepatronen beschikbaar. Het is niet toegestaan om tijdens de normale dienst een gevechtstenuë te dragen in een ander dan het woodland camouflagepatroon. De operationele commandant kan in bijzondere omstandigheden hiervan afwijken.

De draagwijze van het gevechtstenuë staat in het voorschrift VS 2-1593 van het CLAS met als verbijzondering dat de baret KMar op dit tenuë wordt gedragen. Deze regelgeving geldt voor zowel de cursisten OTCKMar als voor de kaderleden die betrokken zijn bij de diverse opleidingen.

6

Opleiding, AMBV, KMA, OTC & oefening, uitzending, plaatsing bij een ander OPCO

6.1 KMA-cadetten en studenten Defensy College

6.1 KMA-cadetten en studenten Defensy College

6.2 Variaties

Cadetten van de Nederlandse Defensie Academie (NLDA) of Koninklijke Militaire Academie (KMA), die worden opgeleid voor een functie bij de Koninklijke Marechaussee, volgen de bepalingen van het tenuevoorschrift. Indien deze bepalingen conflicteren met de regelgeving binnen de NLDA of KMA of wanneer 'eenheid van tenue' met cadetten van andere krijgsmachtdelen gewaarborgd dient te worden, gaat de interne regelgeving binnen de Academie voor.

De cadetten dragen, op de in dit voorschrift beschreven tenuen, het speciale KMA Rangonderscheidingsteken (ROT) voorzien van het logo van de KMA.

De schuifepauletten voor het DT van de KMA mogen ook op het AT worden gedragen.

Cadet WMR1

Cadet OW

Kornet

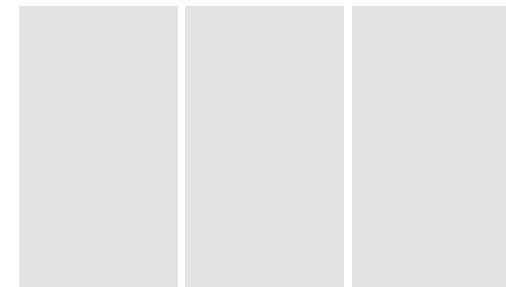

Cadet MAR3

Cadet MAR2

Cadet MAR1

Cadet WMR

DC studenten MAR2

DC studenten WMR

DC studenten KNT

foto's nog niet beschikbaar

6

Opleiding, AMBV, KMA, OTC & oefening, uitzending, plaatsing bij een ander OPCO

6.1 KMA-cadetten en studenten Defensity College

6.2 Variaties

6.1.2 Toevoegingen

De cadetten op de KMA is toegestaan op het Operationeel Tenu (OT blauw) het indelingseembleem van de KMA te dragen op de rechtermouw van de lichtblauwe polo. Zij mogen op het DT-KMar, in plaats van de draagspeld (bijzonder) opsporingsambtenaar, ook de speld van de KMA dragen. Binnen het 'kronensysteem' is het voor de aangewezen cadetten toegestaan op de linkerschouder het ROT met toegevoegde kroon te dragen.

De Defensity College studenten is toegestaan op het Operationeel Tenu (OT blauw) het DC indelingseembleem te dragen op de rechtermouw van de lichtblauwe polo. Op het DT-KMar mogen zij de DC onderdeelshanger dragen in plaats van de draagspeld (bijzonder) opsporingsambtenaar.

Opleiding, AMBV, KMA, OTC & oefening, uitzending, plaatsing bij een ander OPCO

6.1 KMA-cadetten en studenten
Defensy College

6.2 Variaties

Cursisten in opleiding, bijvoorbeeld bij de buitenlandopleiding, of leden van de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB), vullen het tenue aan met de buitengewoon opsporingsambtenaar ((B) OA) badge indien men gerechtigd is deze te dragen.

Bij afwijkende camouflagepatronen (jungle, arctic of desert) horen rangonderscheidingstekens in bijpassende kleur.

Cursisten van de NLDA of KMA die in opleiding zijn bij het Opleidings-, Trainings en Kenniscentrum KMar vullen hun tenue aan met het indelingseembleem NLDA c.q. KMA op de rechterbovenmouw (OT) en het indelingseembleem op de linkerborst (DT).

C-OTCKMar is bevoegd om na overleg met C-KMar afwijkende regels ten opzichte van dit voorschrift op te stellen voor cursisten in opleiding aan het OTCKMar.

Tenuevoorschrift

Hoofdstuk 7 | Hoofddeksele en
bijzondere toevoegingen

7

Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Giberneiem en gibernetas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

Iedere in uniform geklede militair van de Koninklijke Marechaussee is verplicht tijdens de uitoefening van de in de Politiewet opgedragen taken het hoofddeksele te dragen dat hoort bij het tenue dat hij op dat moment draagt.

De commandant kan bepalen dat het hoofddeksele niet wordt gedragen indien dienst wordt gedaan in overdekte ruimten.

- a) Iedere in uniform geklede militair is verplicht in de buitenlucht het bij het tenue behorende hoofddeksele te dragen. De terminals op de luchthavens worden eveneens beschouwd als buitengebied.
- b) Bij ceremoniële gelegenheden uitgevoerd in het dagelijks tenue is de militair verplicht de platte pet/hoed te dragen (DT-C).
- c) In troepenverband kan de commandant bepalen, dat het hoofddeksele wordt afgezet (bijvoorbeeld tijdens een mars of bij sportbeoefening).
- d) De commandant kan in algemene zin bepalen dat geen hoofddeksele hoeft te worden gedragen, bijvoorbeeld in de omgeving van de landingsbaan i.v.m. de veiligheid of op kazerneterreinen.

e) Buiten troepenverband in het openbaar kan het hoofddeksele worden afgezet tenzij de commandant anders heeft bepaald:

- i) in openbare gelegenheden van recreatieve aard (theater, bioscoop, sporthal, restaurant e.d.);
- ii) op een recreatieterrein (sportveld, strand, park, e.d.);
- iii) indien men zich bevindt in niet tactische voertuigen.

f) Tijdens het bijwonen van een kerkdienst, een gebed bij een begrafenis of een dodenherdenking wordt het hoofddeksele afgezet. Dit geldt niet voor Joodse militairen en militairen die deel uitmaken van een (gewapende) geleide of (ere)wacht.

g) Tijdens het bijwonen van een religieuze eredienst richten militairen zich ten aanzien van het dragen of afzetten van het hoofddeksele naar de ter plaatse geldende gebruiken.

7

Hoofddekseis en bijzondere toevoegingen

7.1 Baret, nassaublauw, KMar

- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Giberneiem en gibernetas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

7.1 Baret, nassaublauw, KMar

De 'Baret nassaublauw KMar' is aan de voorzijde voorzien van een half ovalen zwarte ondergrond (spiegel), waarop het baretembleem KMar (zie hoofdstuk 7.5) dient te worden aangebracht. Het baretembleem wordt daardoor schuin van links naar rechts op de ondergrond bevestigd.

7.1.1 Draagwijze baret

De baret wordt gedragen, schuin afhangend van links naar rechts op het hoofd met het embleem boven het linkeroog en de lederen binnenband horizontaal om het hoofd, waarbij de lederen binnenband twee vingerdiktes boven de wenkbrauwen zit.

Baret officieren en adjudant

Baret onderofficieren

Baret marechaussee

7

Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

7.2 Pet DT-C/GLT KMar – Hoed DT-C/GLT KMar

7.1 Baret, nassaublauw, KMar

7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar

7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar

7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen

7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue

7.6 Cap KMar

7.7 Kolbak

7.8 Functiestokken/Cane

7.9 Giberriem en giberrietas

7.10 Koordsjerp oranje/blauw

7.11 Sabels

Het betreft hier respectievelijk de 'pet, blauw zwart, KMar' voor mannelijke militairen en de 'hoed, blauw zwart, KMar' voor vrouwelijke militairen. Deze hoofddeksele zijn bestemd voor het DT-Ceremonieel (DT-C) en het Gelegenheid Tenue (GLT). Voor de draagwijze: zie hoofdstuk 7.3.1.

Pet, opperofficier

Pet, hoofdofficier

Pet, subaltern officier, adjudant-onderofficier

Pet, onderofficier

Pet, marechaussee

7

Hoofddekseis en bijzondere toevoegingen

7.1 Baret, nassaublauw, KMar

7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar

7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar

7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen

7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue

7.6 Cap KMar

7.7 Kolbak

7.8 Functiestokken/Cane

7.9 Giberrieriem en giberretas

7.10 Koordsjerp oranje/blauw

7.11 Sabels

Hoed, opperofficier

Hoed, hoofdofficier

Hoed subaltern officier, adjudant onderofficier

Hoed, onderofficier

Hoed, marechausee

7

Hoofddekfels en bijzondere toevoegingen

7.1 Baret, nassaublauw, KMar

7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar

7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar

7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen

7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue

7.6 Cap KMar

7.7 Kolbak

7.8 Functiestokken/Cane

7.9 Giberneiem en gibernetas

7.10 Koordsjerp oranje/blauw

7.11 Sabels

7.2.1 Toevoegingen aan de pet/hoed

- Aan de pet is voor opper- en hoofdofficieren een zilverdraadborduursel in de vorm van eikenloof langs de rand van de klep van de pet aangebracht. De klep van de pet is voorzien van een stoffen bovenlaag.
- Voor opperofficieren is bovendien een zilverdraad borduursel in de vorm van eikenloof langs de bovenrand van de klep van de pet aangebracht. De klep van de pet is voorzien van een stoffen bovenlaag.
- Aan de petten bestemd voor militairen beneden de rang van majoor is een klep aangebracht waarvan de bovenzijde is voorzien van een zwarte glimmende laklaag.
- Aan de hoed is voor hoofdofficieren één rij zilverdraad borduursel in de vorm van eikenloof langs de meltonband aangebracht.
- Voor opperofficieren zijn twee rijen zilverdraad borduursel in de vorm van eikenloof langs de meltonband aangebracht.
- De pet is voorzien van een zwarte stormband.
- De hoed is aan de binnenzijde voorzien van een elastiek dat gebruikt kan worden om de hoed tegen afwaaien te beschermen.
- Aan de midden-/voorzijde van de petten en hoeden dient een metalen pet embleem (zie hoofdstuk 7.5). te zijn aangebracht.

7

Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar**
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Giberneriem en gibernetas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

7.3 Pet AT KMar – Hoed AT KMar

Het betreft hier respectievelijk de ‘pet, blauw zwart, KMar’ voor mannelijke militairen en de ‘hoed, blauw zwart, KMar’ voor vrouwelijke militairen. Deze hoofddeksele zijn bestemd voor op het avondtenue en in bijzondere gevallen voor op het ceremonieel tenue. Deze hoofddeksele zijn voorzien van een geborduurd pet embleem. Voor de draagwijze: zie hoofdstuk 7.3.1.

Geborduurd pet, hoed embleem t.b.v. AT

7.3.1 Draagwijze pet/hoed DT-C/GLT/AT KMar

De pet- en hoed-KMar wordt rechtstandig op het hoofd gedragen, aan de voorzijde het hoofdhaar volledig bedekkend. Het is toegestaan de stormband van de pet (onder de kin) te gebruiken indien de weersomstandigheden (wind) daartoe aanleiding geven. Het is toegestaan om het elastiek van de hoed (aan de achterzijde van het hoofd, ‘onder’ het haar) te gebruiken indien de weersomstandigheden (wind) daartoe aanleiding geven. Indien de pet- of hoed-KMar wordt afgenomen dan wordt deze onder de linkerarm gedragen met het embleem naar de voorzijde van het lichaam en de bol naar de arm gekeerd.

7

Hoofddekfels en bijzondere toevoegingen

7.4 Baret-, pet-, hoedemblemen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoedemblemen**
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Giberieriem en giberietas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

Pet/hoed embleem officieren en adjudant

Pet/hoed embleem onderofficieren

Pet/hoed embleem marechaussee

7

Hoofddekseis en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue**
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Giberrieriem en giberretas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue

De muts mag gedragen worden - indien de weersomstandigheden daartoe aanleiding geven - op het OPS tenue, de overall Bijstandseenheid (BE) zwart en het sporttenue. Op het DT is de muts niet toegestaan, evenmin bij inzet van ceremoniële aard.

Muts

7

Hoofddekseis en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue

7.6 Cap KMar

- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Gibernelem en gibernelem
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

7.6 Cap

Hierbij wordt bedoeld de cap zoals verstrekt door het KPU, zonder extra toevoegingen zoals een opdruk.

Militairen geplaatst op CARIB (tevens TTW) wordt toegestaan bij operationele inzet en gekleed in het operationeel tenue de cap KMar te dragen in plaats van de baret, waarbij de commandant eenheid van tenue dient te waarborgen.

7

Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak**
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Gibernelem en gibernetas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

7.7 Kolbak

De kolbak wordt in voorkomend geval beschikbaar gesteld door het Depot CT van het KPU bedrijf.

7.7.1 Uitvoering kolbak voor marechausee t/m adjudant-onderofficier

- Voor militairen in de rang marechausee t/m opperwachtmeester wordt op de kolbak een kokarde-pompe van oranjekeurig wol bevestigd.
- Voor militairen in de rang adjudant-onderofficier wordt op de kolbak een kokarde-pompe van oranjekeurig zijde, omgezet met 4 rijen zilveren torsades bevestigd.

Kolbak voor onderofficieren en marechausee

Kolbak adjudant

7.7.2 Uitvoering kolbak voor officieren

- Voor luitenants en in voorkomend geval ook voor de aoo standaarddrager wordt er aan de kolbak een kolbakzak met zilveren kwast bevestigd van torsades en een kolbaksnoer en kolbakpluim.

- Voor opper-, en hoofdofficieren en kapiteins wordt er aan de kolbak een kolbakzak met zilveren kwast bevestigd van bouillons en een kolbaksnoer en kolbakpluim.

Kolbak luitenants en adjudant standaarddrager

Kolbak opperofficieren, hoofdofficieren en kapitein

Deze toevoegingen worden door officieren gedragen buiten troepenverband indien zij al dan niet met enige regeling zijn belast en daarnaast in en buiten troepenverband bij diensten waarbij Z.M. de Koning aanwezig is.

De adjudant standaarddrager draagt deze toevoeging indien deze is ingedeeld in een ceremoniële (interservice) standaard c.q. vaandelwacht.

7

Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak**
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Gibernelem en gibernetas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

7.7.3 Draagwijze kolbak

- De stormkettering mag alleen worden gebruikt indien de weersomstandigheden dit noodzakelijk maken.
- In troepenverband bepaalt de commandant of de stormkettering moet worden gebruikt.
- Indien de stormkettering niet wordt gebruikt, moet ook de laatste schakel van de kettering zijn opgehangen aan de haak van de bovenste leeuwenkop aan de rechterzijde van de kolbak.
- De kokardepompen bevindt zich recht boven het midden van het voorhoofd.
- De leren onderrand bevindt zich horizontaal direct boven de wenkbrauwen bedekt de bovenzijde van de oorschelpen.
- De kolbakzak hangt met de kwast naar rechts over de kolbak.
- De kolbakpluim wordt gedragen op de voorzijde van de kolbak, verticaal boven de kokardepompen.

7

Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane**
- 7.9 Giberneiem en gibernetas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

7.8 Functiestokken/cane

De functiestok (ook wel cane genoemd) van stafadjudanten is voorzien van een zilverkleurige metalen knop (niveau 2/3). De Wapenadjutant, de OTC-adjutant en de LTC-adjutant zijn gerechtigd tot het dragen van de functiestok met een goudkleurige metalen knop (niveau 1).

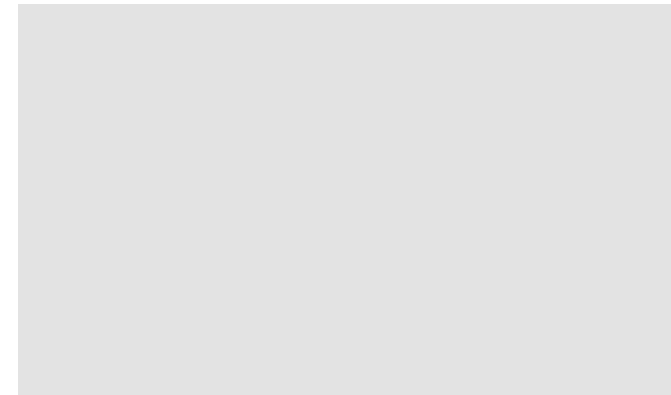
7.8.1 Draagwijze functiestok

De draagwijze van de functiestok is horizontaal in de linkerarm, geklemd in de linker okselholte, waarbij de knop naar voren wijst. De volgende functiestokken zijn vastgesteld:

- stok Wapenadjutant (niv 1);
- stok OTCKMar-adjutant (niv 1);
- stok LTC KMar-adjutant (niv 1);
- stok sector-adjutant OTCKMar (niv 2/3);
- stok brigade-adjutant HRB eskadron (niv 2/3);
- stok brigade-adjutant Brigade Object Beveiliging (niv 2/3);
- stok brigade-adjutant KMar Eskadron NLDA (niv 2/3);
- stok brigade-adjutant Speciale Beveiliging (niv 2/3).

Bij uitzending zijn functiegerelateerde stokken van bijvoorbeeld de contingents-adjutant, Regimental Sergeant-Major e.d. ook toegestaan.

De genoemde functionarissen zijn gerechtigd de hun verstrekte functiestok bij alle tenuen te voeren.

Functiestok niveau 1 – foto nog niet beschikbaar

Functiestok niveau 2 en 3

7

Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Giberneriem en gibernetas**
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

7.9 Giberneriem en gibernetas

Bij de uitvoering van taken of diensten tijdens bijzondere gelegenheden kunnen verschillende tenuen worden voorgeschreven. De giberneriem en gibernetas is een toevoeging aan het tenue. Een overzicht met voorbeelden van die diensten en gelegenheden staat vermeld in bijlagen I (diensten) & II (gelegenheden).

7.9.1 Giberneriem en gibernetas voor militairen met een lagere rang dan adjudant-onderofficier

De giberneriem is van wit leder. Op de voorzijde van de giberneriem is een ronde springende granaat met gesloten vlam van zilverkleurig metaal aangebracht. Boven de granaat is een goudkleurige metalen kroon aangebracht. Bij het dragen van de giberneriem behoort de granaat zich, met de vlam naar boven, te bevinden ter hoogte van het midden van de borst.

De gibernetas is van zwart leder en op de klep van de gibernetas is een springende granaat met gesloten vlam van verchromd metaal aangebracht.

7.9.2 Giberneriem en gibernetas voor militairen met de rang van adjudant-onderofficier of hoger

De giberneriem is van wit leder en voorzien van opgestikt galon van zilverdraad. Op de voorzijde van de giberneriem is een schild aangebracht dat aan de bovenzijde geschulpt is. De ellipsvormig gebogen zijden van het schild komen aan de onderkant in een punt bijeen. Op het schild is een verzilverde springende granaat met gesloten vlam aangebracht. Het schild is daarnaast voorzien van twee ruimnaalden die met kettinkjes en een kroontje aan de giberneriem verbonden zijn. Het schild, de naalden, de kettinkjes en het kroontje zijn verzilverd. Bij het dragen van de giberneriem dient het schild zich ter hoogte van het midden van de borst te bevinden.

De gibernetas is van gelakt zwart leder en de klep van de gibernetas is voorzien van een geschulpte rand. Op de klep is een zilverkleurige springende granaat met gesloten vlam aangebracht met daaromheen een niet gesloten lauwertak.

7

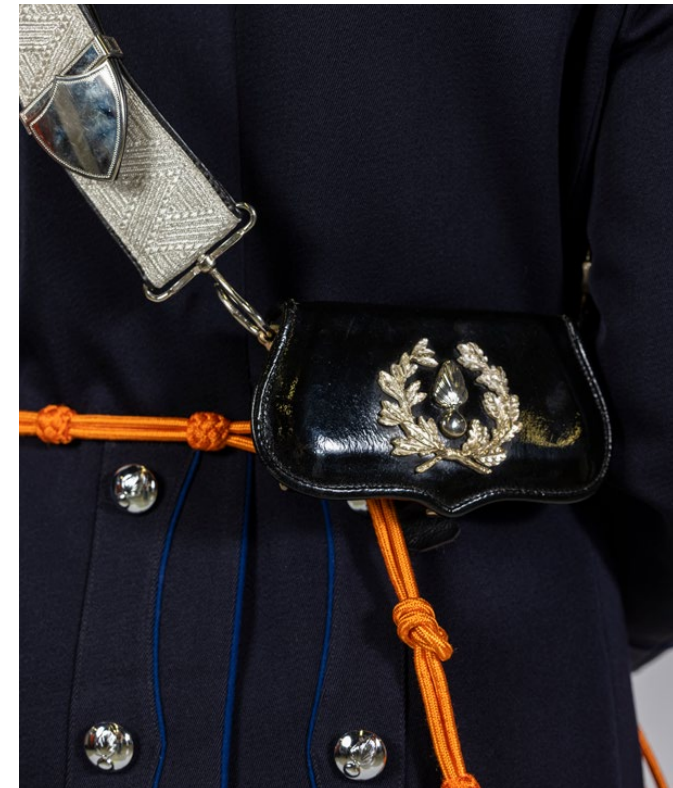
Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Giberneriem en gibernetas**
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels

7.9.3 Draagwijze giberneriem en gibernetas

De giberneriem dient over de kraagpunten en de borstonderscheidingstekens te worden gedragen. De giberneriem wordt over de linkerschouder gedragen, onder de linkerschouderrepaulet door. De gesp op de giberneriem dient zich te bevinden op de bovenzijde van de rug. De bovenzijde van de gesp moet daarbij ongeveer 5 cm van de schouderrepaulet verwijderd zijn.

De gibernetas wordt bevestigd aan de haken die zich aan de uiteinden van de giberneriem bevinden. Bij het dragen van de giberneriem met tas dient de pompoen van de kolbak, het midden van de granaat, dan wel het midden van het schildje op de giberneriem en het midden van de koppelplaat zich verticaal in één lijn boven elkaar te bevinden.

Giberne officieren en adjudant

7

Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Giberneriem en gibernetas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw**
- 7.11 Sabels

7.10 Koordsjerp oranje/blauw

De oranje koordsjerp wordt uitsluitend gedragen door officieren bij het CT-KMar en het GLT3-KMar.

De blauwe koordsjerp wordt uitsluitend gedragen door adjudanten-onderofficier en de adjudant-onderofficier standaarddrager op het CT-KMar.

De oranje koordsjerp wordt op het GLT3 gedragen door officieren in actieve dienst, in het bijzijn van Zijne Majesteit de Koning.

De officier bruid/bruidegom mag, op de huwelijksdag, op het CT de oranje koordsjerp dragen. De koordsjerp wordt alleen gedragen in combinatie met de sabel. Geestelijk verzorgers dragen geen sjerp.

De sjerp bestaat uit vier strengen van oranje zijde die bijeen worden gehouden door drie partijen van vier cilindervormige knopen. De rechterpartij knopen is voorzien van een lus met knevel. Eén einde van de sjerp is voorzien van een lus met knevel en aan het andere einde is een dubbelkoord dat door vijf schuifpassanten wordt bijeengehouden; één schuifpassant is voorzien van een lus. Aan elk einde van het koord is een kwast bevestigd. De knopen, de lussen, de knevels, het koord met de schuifpassanten en de kwasten zijn eveneens van oranje zijde.

Opperofficieren dragen op de bourdon van de kwasten zilverkleurige metalen zespuntige sterren:

- één op de voorste kwast voor een brigadegeneraal (het dichtst bij de sluiting van de jas);
- één op elke kwast voor een generaal-majoor;
- twee op de voorste (het dichtst bij de sluiting van de jas) en één op de achterste kwast voor een luitenant-generaal;
- twee op de voorste en twee op de achterste kwast voor een generaal.

7.10.1 Draagwijze koordsjerp

De sjerp wordt over de jas gedragen. De sjerp wordt om het middel bevestigd door middel van de lus met knevel en wel op het midden van de rug. Het dubbelkoord hangt van de rug naar omlaag, vervolgens langs de buitenzijde van het rechterbeen en wordt met de lus van de schuifpassant bevestigd aan de knevel die zich op de rechterpartij van de vier cilindervormige knopen bevindt. De kwasten bevinden zich dan aan de rechtervoorzijde van het lichaam.

Koordsjerp oranje en blauw

7

Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Gibernelem en gibernelemas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels**

7.11 Sabels

De sabels worden gedragen bij het CT-KMar of het GLT3-KMar.

7.11.1 Officieren, singelkoppel, sabeldragon

De officierssabel met sabeldragon en singelkoppel wordt gedragen door officieren en adjudanten-onderofficier.

Sabel officieren met dragon

De **sabel** bestaat uit een glans vernikkelde stalen kling die enigszins gebogen is en een ronde rug heeft.

Het einde van de kling loopt uit in een punt. Het gevest is vervaardigd van verguld messing. De greep is van zwart gepolijst (kunst)hoorn en voorzien van horizontale groeven. De greep is bedekt met een leeuwenkop met aflopende rug en aan de onderkant bedekt met een vergulde messing band, die is voorzien van versierselen. De beugel is bijna rechthoekig gebogen, de voorzijde is aan de bovenkant versierd, evenals beneden aan de zijkanten. De stoot die in de beugel uitloopt en één geheel vormt met het gevest is op het einde voorzien van een leeuwenkop.

De **schede** is van staal en evenals de kling licht gebogen. Aan de schede zijn twee metalen banden, voorzien van een draaibare stalen draairing, aangebracht. Het einde van de schede is voorzien van een sleepplaat. Het geheel is glans vernikkeld.

De **singelkoppel** bestaat uit een koppel, een sabeldrager van zwart leder en een ketting met een haak.

De **sabeldragon** is een zilverkleurige gesloten dragon voorzien van oranje sluitknoop die door middel van een zwart koord met sierknoop is verbonden aan het gevest van de sabel.

7

Hoofddeksele en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Gibernelem en gibernetas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw
- 7.11 Sabels**

7.11.2 Draagwijze sabel officieren

- De schede wordt met de draagring van de bovenband en met die van de middenband bevestigd aan respectievelijk de korte en de lange ahangriem van de singelkoppel.
- Bij getrokken sabel wordt de schede met de draagring aan de haak van de ketting van de singelkoppel gehangen.
- De dragon wordt met een enkelvoudige lus bevestigd aan de onderzijde van de greep van de sabel.
- Indien de sabel wordt gedragen, kan deze worden afgelegd wanneer de omstandigheden dat vereisen.

7.11.3 Onderofficieren/marechaussees, sabelkoppel, sabelkwast

De sabel met sabelkoppel en sabelkwast wordt gedragen door militairen beneden de rang van adjudant-onderofficier.

De **sabel** bestaat uit een relatief korte kling met opengewerkt gevest (voorheen aangeduid als klewang). De schede is voorzien van een draagring. Het geheel is vervaardigd van glans vernikkeld metaal.

Sabel onderofficieren met kwast

Sabel marechaussee met kwast

7

Hoofddekfels en bijzondere toevoegingen

- 7.1 Baret, nassaublauw, KMar
- 7.2 Pet DT-C/GLT KMar – hoed DT-C/GLT KMar
- 7.3 Pet AT KMar – hoed AT KMar
- 7.4 Baret-, pet-, hoed emblemen
- 7.5 Muts, winter t.b.v. het operationeel tenue/sporttenue
- 7.6 Cap KMar
- 7.7 Kolbak
- 7.8 Functiestokken/Cane
- 7.9 Gibernelem en gibernetas
- 7.10 Koordsjerp oranje/blauw

7.11 Sabels

De **sabelkoppel** bestaat uit:

- koppel met koppelpassant en sabeldrager van wit leder;
- koppelplaat van gelakt messing met daarop een zilverkleurige metalen springende granaat met gesloten vlam.

De **sabelkwast** bestaat:

- voor onderofficieren beneden de rang van adjudantonderofficier uit een kwast waarvan de franje van oranjeleurig zijde is. De oranje franje is omgeven door torsades en belegd met een krans van zilverdraad. De sabelkwast is voorzien van een galon;
- voor militairen beneden de rang van wachtmeester uit een kwast met franje van oranjeleurig katoen. De sabelkwast is voorzien van een galon.

7.11.4 Draagwijze sabel onderofficieren en marechaussees

- De sabel met schede wordt gedragen in de sabeldrager die aan de koppel wordt bevestigd.
- De sabelkwast dient met het galon te worden bevestigd aan de riemsleuf (bovenzijde gevest) waarna de kwast door de middelste opening van het gevest wordt gestoken.
- Bij het dragen van de sabelkoppel dient ervoor te worden gezorgd dat de koppelpassant (lus) na het sluiten van de koppel aan de linkerzijde zo dicht mogelijk tegen de koppelplaat wordt geschoven zodat het niet gebruikte rechterende van de koppel vastgezet kan worden.
- Indien de sabel wordt gedragen, kan deze worden afgelegd wanneer de omstandigheden dat vereisen.

Koninklijke Marechaussee

Tenuevoorschrift

Hoofdstuk 8 | Onderscheidingstekens,
emblem en decoraties

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen
- 8.11 Decoraties

In dit hoofdstuk wordt onderscheid gemaakt tussen onderscheidingstekens en emblemen én decoraties. De minister van Defensie heeft de regels bepaald voor het dragen van decoraties. Van die regels, die in dit hoofdstuk zijn opgenomen, mag niet worden afgeweken behalve na schriftelijke toestemming van de minister van Defensie.

De sectie Onderscheidingen van de secretaris-generaal van het ministerie van Defensie is de verantwoordelijke instantie. Het recht tot het dragen van onderscheidingstekens, emblemen en decoraties moet blijken uit de persoonlijke registratieve bescheiden, de registratieve indeling of de tewerkstelling van betrokkene.

Verder wordt in dit hoofdstuk de draagwijze (KMar specifiek) van emblemen en decoraties per tenue behandeld.

De draagwijze van de overige decoraties, brevetten en onderscheidingen staan in het [handboek onderscheidingen](#).

8

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)

8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)

8.3 Draagwijze avond tenue (AT)

8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)

8.5 Rangonderscheidingstekens

8.6 Waarderingsonderscheidingen

8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden

8.8 Emblemen

8.9 Herinneringsspelden

8.10 Buitenlandse emblemen

8.11 Decoraties

Er geldt een draagplicht voor:

- Het naamplaatje. Deze moet op de rechterborst, boven het embleem (B)OA. In operationele situaties vervalt deze draagplicht.
- De draagspeld algemeen opsporingsambtenaar (zilverkleurig). Deze komt op de rechterborst, in verticale lijn met de stiknaad en in horizontale lijn met de bovenste knoop en geldt voor personeel dat is opgeleid tot algemeen opsporingsambtenaar¹.
- C-KMar, C-LTC, C-OTC, brigadecommandanten dan wel vergelijkbare commandanten. Zij dragen de draagspeld commandant (goudkleurig)¹.

In overige gevallen beslist C-KMar - na overleg met de Traditiecommissie Koninklijke Marechaussee - over het dragen van de draagspeld commandant (goudkleurig).

Draagspeld algemeen opsporingsambtenaar in zilver

Draagspeld commandant algemeen opsporingsambtenaar in goud

¹ De draagspeld algemeen opsporingsambtenaar kent twee varianten:

- met schroefbevestiging; deze is bestemd is voor de lederen draaghanger;
- als speld (damesversie); die is bestemd voor op het DT jasje.

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)

8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)

8.3 Draagwijze avond tenue (AT)

8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)

8.5 Rangonderscheidingstekens

8.6 Waarderingsonderscheidingen

8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden

8.8 Emblemen

8.9 Herinneringsspelden

8.10 Buitenlandse emblemen

8.11 Decoraties

Welke embleem wordt waar gedragen?

Op de rechterborst:

- Eén herinneringseembleem 'oud-commando', 'oud-BSB', 'oud-luchtmobiel', 'oud-marinier', 'oud-Milva' en 'oud compagnie in de West': op dezelfde hoogte als het brevetembleem;
- Militair parachutistenembleem van een van de lidstaten van de NAVO;
- Het draaginsigne gewonden: ter hoogte van de 3e knoop (van onder gezien), voor dames tussen de 3e en 4e knoop (van onder gezien);
- De individuele of groepswaarderingsspeld C-KMar in brons, zilver of goud: tussen de 2e en de 3e knoop (van onder gezien); voor de dames ter hoogte van de 3e knoop (van onder gezien);
- Indien men 'paars' geplaatst is, is het toegestaan om op de plaats van de algemeen opsporingsambtenaar het indelingseembleem te dragen voor de duur van de plaatsing (zoals DS-, BS-, DOSCO-, COMMIT-spelden).

Op de linkerborst:

- Eén brevetembleem op dezelfde hoogte als het herinneringseembleem;
- Het geborduurde (geweven) parachutistenembleem (A, B, C, D en instructeur) onder het brevetembleem en 10 cm boven de bovenste knoop (dus geen metalen versie);
- De modeldecoraties (DT2/GLT2-KMar) of batons (DT1/GLT1-KMar) op dezelfde hoogte als het naamplaatje;
- Maximaal drie vaardigheidseemblemen, 2 naast elkaar en 1 symmetrisch daaronder. Bij heren mogen de bovenste emblemen niet boven de 4e knoop (van onder gezien) uitkomen; bij dames valt de 4e knoop (van onder gezien) in het midden van deze emblemen. Zie foto's op de volgende pagina;
- Nestels en koorden (zie foto's op de volgende pagina) worden gedragen aan de linkerschouder; adjudanten en ordonnansofficieren van Z.M. de Koning dragen deze aan de rechterschouder.

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)

8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)

8.3 Draagwijze avond tenue (AT)

8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)

8.5 Rangonderscheidingstekens

8.6 Waarderingsonderscheidingen

8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden

8.8 Emblemen

8.9 Herinneringsspelden

8.10 Buitenlandse emblemen

8.11 Decoraties

Plaatsing spelden en decoraties heren

1. Eén herinneringseembleem
2. Bondgenootschappelijk parachutistenembleem
3. Naamplaatje
4. Draagspeld opsporingsambtenaar algemeen of commandant
5. Draaginsigne gewonden

Plaatsing spelden en decoraties dames

6. Waarderingspeld C-KMar
7. Eén brevetembleem
8. Parachutistenembleem
9. Modeldecoraties (DT2 KMar) Batons (DT1 KMar)
10. Drie vaardigheidseemblemen

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)

8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)

8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)

8.3 Draagwijze avond tenue (AT)

8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)

8.5 Rangonderscheidingstekens

8.6 Waarderingsonderscheidingen

8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden

8.8 Emblemen

8.9 Herinneringsspelden

8.10 Buitenlandse emblemen

8.11 Decoraties

Er geldt een draagplicht voor:

- Personeel opgeleid tot algemeen of buitengewoon opsporingsambtenaar: het borstembleem KMar OA of BOA, op de linkerborst (klittenband), dan wel het goudkleurige commandanten algemeen opsporingsambtenaren embleem voor C-KMar, C-LTC, C-OTC, brigadecommandanten dan wel vergelijkbare commandanten.
- Personeel zonder opsporingsbevoegdheid: het borstembleem 'algemeen'.
- Personeel ingedeeld bij M&D, HR, IV&C en F&C: het daarvoor geldende specialismenembleem. Medewerkers van deze specialismen die zijn opgeleid tot algemeen of buitengewoon opsporingsambtenaar dienen te allen tijde het (B)OA embleem te dragen.
- Zwarte rangonderscheidingstekens op de schouder (epauletten):
  - Op beide mouwen het 'dienstvak embleem KMar, met klittenband'. Wie op missie is, mag op de rechtermouw het missie-embleem dragen en op de linkermouw het 'dienstvak embleem KMar'. Tevens zijn 'paars geplaatste' collega's geoorloofd om voor de duur van hun plaatsing op de rechtermouw het indelingsembleem te dragen (zoals DS-, BS-, DOSCO-, COMMIT spelden) en op de linkermouw het 'dienstvak embleem KMar':
  - Geestelijk verzorgers mogen op de rechtermouw het GV mouwembleem dragen.

Voor personeel werkzaam bij een eenheid, brigade of eskadron binnen het hoger geweldspectrum is het toegestaan om op de donkerblauwe overall, en alleen wanneer zij hun taak uitoefenen, een indelingsembleem te dragen. Zie voor mouw- en borstemblemen hoofdstuk 8.8.

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C))
en Gelegenheidstenue (GLT)

8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)

8.3 Draagwijze avond tenue (AT)

8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)

8.5 Rangonderscheidingstekens

8.6 Waarderingsonderscheidingen

8.7 Nestels, schouderbedekkingen en
koorden

8.8 Emblemen

8.9 Herinneringsspelden

8.10 Buitenlandse emblemen

8.11 Decoraties

8.3 Draagwijze avond tenue (AT)

Op de jas AT mag worden gedragen:

- één brevetembleem in kleine, geborduurde uitvoering;
- de operationele wing- en vaardigheidsemlen parachutisten in kleine geborduurde uitvoering;
- nestels en erekoorden;
- één geborduurd herinneringsemlen (rechtsboven);
- miniatuur modeldecoraties;
- waarderingspeld KMar.

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)

8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C))
en Gelegenheidstenue (GLT)

8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)

8.3 Draagwijze avond tenue (AT)

8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)

8.5 Rangonderscheidingstekens

8.6 Waarderingsonderscheidingen

8.7 Nestels, schouderbedekkingen en
koorden

8.8 Emblemen

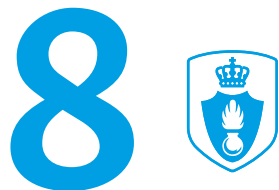
8.9 Herinneringsspelden

8.10 Buitenlandse emblemen

8.11 Decoraties

Op de jas CT mag worden gedragen:

- nestels en erekoorden;
- groot modeldecoraties met halskruis en ster (plaques).

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.5 Rangonderscheidingstekens

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens**
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen
- 8.11 Decoraties

De zwarte rangonderscheidingstekens (ROTn) worden rechtstreeks op de epaulet of als schuifpassant gedragen. Indien dit niet mogelijk is, wordt het ROT rechts aan de broekriem bevestigd. Indien daarbij de koppel wordt gedragen, wordt het ROT aan de koppelfixatielus bevestigd.

De stippen, sterren, balken en lauwerkransen op het epaulet dienen vanuit middelpunt van de stip, ster, balk of lauwerkrans 2 centimeter vanaf de mouwinzetnaad aangebracht te worden. De eerstvolgende ster wordt 2,5 cm gerekend vanuit het middelpunt van de vorige bevestigd. NB Tijdens de AMBV of bij een missie in camouflagekleding kunnen de ROTn afwijken in de bijpassende kleur (groen/desert).

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenu (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens**
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen
- 8.11 Decoraties

8.5.1 Overige onderscheidingstekens

De functieonderscheidingstekens geven de specifieke functie van de drager aan. Deze mogen alléén worden gedragen in combinatie met rangonderscheidingstekens voor de duur dat de militair de specifieke functie vervult en wanneer deze over de vereiste bekwaamheid beschikt.

De kroon van zilverdraad wordt gedragen door onderofficieren die met goed gevolg het praktijkexamen ‘aanvullende instructiebekwaamheid’ hebben afgelegd en werkzaam zijn binnen het specialisme ‘Opleiden’ of aangesteld zijn als ‘Opleider/trainer’ binnen de brigades of aangesteld zijn als IBT-instructeur. Ook cadetten van de NLDA die de opleidingsfunctie vervullen van ‘kroon’ groepscommandant en de reserve vaandeldrager mogen de kroon van zilverdraad dragen.

De kroon van zilverdraad met groene lauwerkrans wordt gedragen door de opperwachtmeester en adjudant-onderofficier die de functie van eskadronsopperwachtmeester of- adjudant vervult.

Eskadrons OW

Eskadrons AOO

Rang/functieonderscheidingstekens voor stafadjudanten-onderofficier:

WMR instructeur

WMR1 instructeur

OW instructeur

AOO instructeur

Niveau 3

Niveau 2

Niveau 1

AOO Standaarddrager

8

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.6 Waarderingsonderscheidingen

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenu (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen**
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen
- 8.11 Decoraties

Waarderingspeld C-KMar

De in goud, zilver of brons uitgevoerde draagspeld wordt op de rechterzijde van de jas DT, GLT en AT ter hoogte van de derde knoop gedragen.

De Waarderingspelden voor groepswaardering zien er zo uit: De Waarderingspelden voor individuele waardering zijn deze:

Groepswaarderingsspeld
in goud

Groepswaarderingsspeld
in zilver

Groepswaarderingsspeld
in brons

Waarderingspeld
in goud individueel

Waarderingspeld
in zilver individueel

Waarderingspeld
in brons individueel

De volgende waarderingsonderscheidingstekens, vastgesteld door de overige operationele commando's, mogen ook op het KMar tenue worden gedragen en dan wel op de linkerschouder van de DT/GLT en AT jas:

- het gouden erekoord behorende bij de bronzen soldaat (CLAS);
- het zilveren erekoord behorend bij het Sculptuur Operationeel Optreden (CLAS);
- het ponceaurode erekoord (CLAS);
- het blauwe erekoord voor 'levensreddend handelen buiten gevechtssomstandigheden' (CZSK);
- het blauwe erekoord behorend bij de 'Erepenning Koninklijke Luchtmacht' (CLSK).

De volgende bijzondere onderscheidingstekens zijn toegestaan op de rechterborst ter hoogte van de derde knoop van de jas DT/GLT/AT:

- het draaginsigne gewonden (DIG);
- het insigne 'optreden onder gevechtssomstandigheden' (GI).

De veteranenspeld wordt uitsluitend door niet actief dienende militairen gedragen.

8

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden**
- 8.8 Emblemen
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen
- 8.11 Decoraties

Er zijn meerdere maten nestels. De stelregel is dat de onderzijde van de nestel tussen de onderste en een na onderste knoop van de jas hoort te hangen. De volgende nestels met bijbehorende schouderbedekkingen zijn vastgesteld:

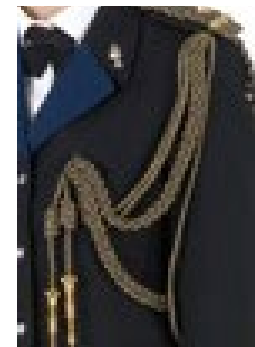
Een goudkleurige nestel met goudkleurige nestelpennen en bijbehorende schouderbedekkingen (met ROTn) voor adjudanten (in buitengewone dienst alleen indien zij functioneel als adjudant optreden) van Z.M. de Koning (aan de rechterschouder van de jas DT, GLT, AT en CT, bij CT met schouderbedekking).

Een zilverkleurige nestel met zilverkleurige nestelpennen en bijbehorende schouderbedekkingen (met ROTn) voor ordonnansofficieren (in buitengewone dienst) van Z.M. de Koning (aan de rechterschouder van de jas DT, GLT, AT en CT, bij CT met schouderbedekking)

Een goudkleurige blauwgrijze nestel met goudkleurige (bewerkte) nestelpennen en bijbehorende schouderbedekkingen voor Defensie-/Koninklijke Marechaussee-(adjunct) attachés (aan de linkerschouder van de jas DT, GLT, AT en CT, bij CT met schouderbedekking)

Een goudkleurige donkerblauwe nestel met goudkleurige (bewerkte) nestelpennen en bijbehorende schouderbedekkingen voor de adjudanten van de Commandant der Strijdkrachten en Commandant Koninklijke Marechaussee (aan de linkerschouder van de jas DT, GLT, AT en CT, bij CT met schouderbedekking)

8

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)

8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)

8.3 Draagwijze avond tenue (AT)

8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)

8.5 Rangonderscheidingstekens

8.6 Waarderingsonderscheidingen

8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden

8.8 Emblemen

8.9 Herinneringsspelden

8.10 Buitenlandse emblemen

8.11 Decoraties

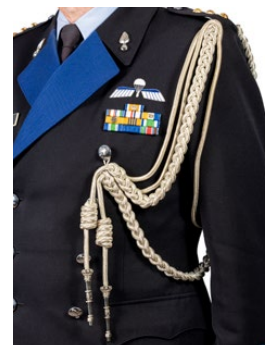
Een goudkleurige nassaublauwe nestel met zilverkleurige (bewerkte) nestelpennen en bijbehorende schouderbedekkingen voor de wapenadjutant Koninklijke Marechaussee. Indien betrokkene de functie van Krijgsmachtadjutant vervult dan draagt hij deze nestel met goudkleurige (bewerkte) nestelpennen (aan de linkerschouder van de jas DT, GLT, AT en CT, bij CT met schouderbedekking)

Een zilverkleurige nassaublauwe nestel met zilverkleurige nestelpennen en bijbehorende schouderbedekkingen voor alle KMar onderofficieren WMR, WMR1, OW (aan de linkerschouder van de jas DT, AT en CT, bij CT met schouderbedekking)

Een witkatoenen nestel met zilverkleurige nestelpennen en bijbehorende schouderbedekkingen voor alle KMar militairen MAR1, MAR2, MAR3 (aan de linkerschouder van de jas DT en CT, bij CT met schouderbedekking)

Een zilverkleurige nestel met zilverkleurige (bewerkte) nestelpennen en bijbehorende schouderbedekkingen voor alle KMar officieren AOO, TLNT, ELNT, KAP, MAJ, LKOL, KOL, BGEN, MAJGEN, LGEN (aan de linkerschouder van de jas DT, GLT, AT en CT, bij CT met schouderbedekking)

8

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.8 Emblemen

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen**
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen
- 8.11 Decoraties

C-KMar kan in afwijking van het gestelde in dit voorschrift en/of wanneer de individuele militair daartoe verzoekt, toestemming verlenen tot het dragen van emblemen die daarvoor naar zijn of haar oordeel in aanmerking komen. In voorkomend geval zal chef kabinet C-KMar deze bevoegdheid namens C-KMar uitoefenen.

8.8.1 Mouwemblemen KMar

De KMar mouwemblemen worden gedragen door eenheden die opereren in een hoger geweldspectrum en gekleed gaan in de overall BE (zie operationeel tenue OT-blauw hoofdstuk 3). Het embleem wordt gedragen op de rechterbovenmouw voor de duur dat de militair bij de eenheid is ingedeeld. De volgende KMar-mouwemblemen zijn toegestaan:

De eenheden binnen dit spectrum mogen tijdens de operatie kleurcodes/nummers op de mouwen en het ballistisch vest dragen.

Daarnaast zijn de volgende indelingsemblemen, vastgesteld voor de overige Operationele Commando's, toegestaan:

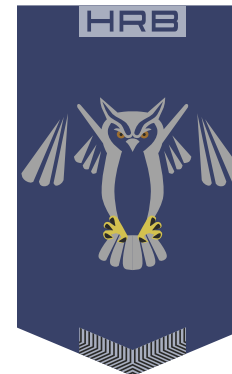
- Nederlandse troepen onder bevel van een VN-eenheid;
- VN-eenheden;
- EU-eenheden;
- NATO-eenheden.

Brigade Speciale
Beveiligingsopdrachten

Landelijke
Bijstandsorganisatie

Eskadron Hoog
Risico Beveiliging

Gewapende Beveiliging
Burgerluchtvaart van de
brigade P&B Schiphol

Korps Militaire Controleurs
Gevaarlijke Stoffen

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen**
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen
- 8.11 Decoraties

Buiten de KMar geplaatste (zogenaamd paars geplaatste) militairen mogen indelingsemlen dragen (zie hoofdstuk 8.1 en 8.2). Dit geldt ook voor militairen die zijn geplaatst bij internationale eenheden. Zij mogen de daar geldende en verstrekte emblemen dragen voor de duur dat zij bij de eenheid zijn geplaatst. Medewerkers die op missie zijn, mogen op de rechtermouw het daar geldende missie-embleem dragen voor de duur van de missie.

8.8.2 Brevetemblemen

De volgende KMar- en overige operationele commando brevetemblemen zijn toegestaan (enkele hiervan worden niet meer verstrekt, maar mogen nog wel gedragen worden):

- hogere defensie vorming;
- hogere gedragswetenschappelijke vorming;
- hogere economische vorming;
- militair juridisch brevet;
- militair geneeskundige bekwaamheid (goudkleurig: arts, zilverkleurig: tandarts)
- militair geneeskundige bekwaamheid (goud en zilverkleurig: dierenarts)
- militair farmaceutische bekwaamheid;
- militair dirigent, in zilver en in goud;
- hogere technische bekwaamheid;

- officier accountant;
- hogere bekwaamheid Militaire LO/Sport;
- informatici;
- brevet Hogere Bekwaamheid CZSK;
- hogere Juridische Vorming in zilver (opleiding HJV gevolgd) en in goud (opleiding HJV gevolgd en het examen Doctoraal Nederlands Recht afgelegd en behaald).

Voor het dragen van de eerdergenoemde brevetemblemen gelden de volgende regels:

- a) Het is niet toegestaan meer dan één brevetembleem te dragen. De militair die heeft voldaan aan de eisen voor meerdere hogere brevetten, draagt het brevetembleem dat het meest overeenkomt met de functie die wordt bekleed.
- b) Buitenlandse brevetemblemen voor hogere militaire of academische vorming mogen slechts worden gedragen - en nooit meer dan één - indien de militair ook in het bezit is van het overeenkomstige Nederlandse brevet. Het buitenlandse brevet mag alleen worden gedragen als men ook het Nederlandse brevet draagt.
- c) Buitenlandse brevetemblemen worden gedragen rechtsboven op de jas DT/GLT en AT.
- d) De draagwijze van brevetemblemen is linksboven op de jas DT/GLT (als speld) en linksboven op de jas AT als borduursel.

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen**
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen
- 8.11 Decoraties

8.8.3 Vaardigheidsemlen

Vaardigheidsemlen geven aan dat de drager een bepaalde militaire vaardigheid beheerst en heeft voldaan aan de eisen die zijn gesteld aan het draagrecht van het betreffende embleem. Voor het draagrecht en de draagduur van het desbetreffende embleem wordt verwezen naar de vigerende regelgeving.

Enkele emblemen worden niet meer uitgereikt maar mogen nog wel door actief dienende militairen worden gedragen. De toegestane vaardigheidsemlen zijn vermeld in het [VS2-1593 tenuevoorschrift CLAS](#).

8.8.4 Emblemen en het onderscheidingsemlen voor geestelijk verzorgers

Voor de hieronder genoemde functionarissen is het toegestaan om kraag- en onderscheidingsemlen te dragen.

Op het Operationeel Tenue (OT blauw) KMar is het toegestaan het GV-mouwembleem op de rechtermouw te dragen

(zie hoofdstuk 8.1 & 8.2). Dit geldt voor de:

- Legeaalmoezenier;
- Legerpredikant;
- Legerrabijn;
- Imam;
- Pandit;
- Raadsman.

Zie voor afbeeldingen het [VS2-1593 tenuevoorschrift CLAS](#).

8

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen**
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen
- 8.11 Decoraties

8.8.5 Borstemblemen

De volgende borstemblemen zijn toegestaan op het OT:

Patch	Betekenis	Voor wie
	Commandant OA - patch	Voor C-KMar, C-LTC, C-OTC, BC-en of vergelijkbare commandanten
	OA - patch	Voor personeel opgeleid tot algemeen opsporingsambtenaar
	BOA - patch	Voor personeel opgeleid tot buitengewoon opsporingsambtenaar
	BOA CARIB - patch	Voor personeel opgeleid tot buitengewoon opsporingsambtenaar geplaatst op CARIB
	Algemeen - patch	Voor personeel zonder opsporingsbevoegdheid c.q. niet ingedeeld bij een van de ondersteunende clusters M&D, HR, IV&C, F&C

Patch	Betekenis	Voor wie
	M&D - patch	Voor personeel ingedeeld bij het Cluster M&D – materiaal en diensten
	HR - patch	Voor personeel ingedeeld bij het Cluster HR - human resources
	IV&C - patch	Voor personeel ingedeeld bij het Cluster IV&C – informatievoorziening en communicatiesystemen
	F&C – patch	Voor personeel ingedeeld bij de Directie F&C – Finance & Controle
Alle patches worden op de linkerborst gedragen		

Tabel borstemblemen op OT

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen

8.9 Herinneringsspelden

- 8.10 Buitenlandse emblemen
- 8.11 Decoraties

8.9 Herinneringsspelden

De volgende herinneringsspelden zijn toegestaan op het DT (C) KMar (maximaal 1 op de rechterborst), zie hiervoor het [VS2-1593 tenuevoorschrift CLAS](#):

- Commando;
- Luchtmobiel;
- Dutchbat III;
- Compagnie in de West;
- Korps Mariniers;
- Draaginsigne Nobelprijs VN militairen;
- BSB (goud en zilver).

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen**
- 8.11 Decoraties

8.10 Buitenlandse emblemen

Onderstaande buitenlandse emblemen (dus niet de batons) mogen worden gedragen conform het Nederlandse equivalent, in beginsel aan de linkerkant van het uniform onder de vaardigheidsemlen. Het dragen van meer dan één buitenlands embleem is niet toegestaan.

- Deutsches Leistungsabzeichen im Truppendienst (Schutzenschnur);
- Pathfinder;
- Combat Infantryman Badge;
- Cordelet rouge;
- Toxic Agent Training;
- militair parachutistenembleem van één van de lidstaten van de NAVO.

Voor andere buitenlandse onderscheidingstekens en emblemen is vooraf toestemming van C-KMar vereist. Hiervoor moet een rekest worden ingediend bij het cluster CCE.

Onderscheidingstekens, emblemen & decoraties

8.11 Decoraties

- 8.1 Draagwijze Dagelijks tenue (DT (-C)) en Gelegenheidstenue (GLT)
- 8.2 Draagwijze operationeel tenue (OT)
- 8.3 Draagwijze avond tenue (AT)
- 8.4 Draagwijze ceremonieel tenue (CT)
- 8.5 Rangonderscheidingstekens
- 8.6 Waarderingsonderscheidingen
- 8.7 Nestels, schouderbedekkingen en koorden
- 8.8 Emblemen
- 8.9 Herinneringsspelden
- 8.10 Buitenlandse emblemen

Zie voor decoraties [VS2-1593 tenuevoorschrift CLAS](#), hoofdstuk 9, appendix 13.

8.11 Decoraties

Tenuevoorschrift

Hoofdstuk 9 | Bijlagen/matrixen tenuen

9

Bijlagen/matrixen tenuen

9.1 Tenue bij verschillende diensten

9.1 Tenue bij verschillende diensten

9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden

9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen

9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen

9.5 Overzicht gelegenheidstenuen (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen

9.6 Overzicht gelegenheidstenuen (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen

9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen

9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen

DIENST	VOORGESCHREVEN TENUE
1. Opwachting maken bij de minister of staatssecretaris van Defensie bij bevordering tot opperofficier en bij benoeming van een opperofficier in een militaire functie waarbij deze onder de minister of staatssecretaris van Defensie is gesteld	DT 1-KMar
2. Bezoeken van een civiele/militaire autoriteit	DT1-KMar
3. Aan- en afmelden bij commandanten	DT 1-KMar
4. Verschijnen voor een rechtscollege en justitiële autoriteiten	DT 1-KMar
5. Nationale dodenherdenking Amsterdam op 4 mei a. voor de niet ingedeelde militairen:	DT2-KMar
b. voor de ingedeelde militairen:	Het tenue wordt per gelegenheid vastgesteld door de commandant
6. (Militaire) dodenherdenkingen a. voor de niet ingedeelde militairen:	DT2-KMar
b. voor de ingedeelde militairen:	Het tenue wordt per gelegenheid vastgesteld door de commandant
7. Nationale parades	Het tenue wordt per gelegenheid vastgesteld en bij paradeorder bekend gesteld
8. Erewacht en ereafzetting	DT-C*
a. executieve taken hierbij	OT-KMar
9. Overdracht van een commando a. voor de niet ingedeelde militairen:	DT2-KMar
b. voor de ingedeelde militairen:	DT-C*

9

Bijlagen/matrixen tenuen

9.1 Tenue bij verschillende diensten

9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden

9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen

9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen

9.5 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen

9.6 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen

9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen

9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen

DIENST	VOORGESCHREVEN TENUE
10. Vlaggenparade	
a. voor de niet ingedeelde militairen:	DT2-KMar
b. voor de ingedeelde militairen:	DT-C*
11. Beëdiging voor het front van de troep	
a. de officier die de eed afneemt en diens adjudant:	DT2-KMar cq DT-C*
b. de te beëdiggen militair:	DT2-KMar cq DT-C*
c. voor de niet ingedeelde militairen:	DT2-KMar*
d. voor de ingedeelde militairen:	DT-C
12. Beëdiging (binnenshuis)	DT1-KMar
13. Uitreiken van decoraties voor het front van de troep	
a. de te decoreren militair:	DT-KMAR (zonder decoraties, batons en vaardigheidselementen)
b. voor de niet ingedeelde militairen:	DT 2-KMAR*
c. voor de ingedeelde militairen:	DT-C
14. Uitreiken van decoraties, zonder troepen	DT1-KMar
15. Begrafenis/crematie met militair eerbetoon (niet in het kader van CP100)	
a. bevelvoerend officier:	DT-C*
b. tamboers/trompetters:	TK 1-KMAR
c. vuurpeloton:	DT-C* (aangepast aan bewapening)
d. slippendragers:	DT 2-KMar
e. dragers en kransdragere:	DT 2-KMar

* Modeldecoraties voorgeschreven

9

Bijlagen/matrixen tenuen

9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden

- 9.1 Tenue bij verschillende diensten
- 9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden**
- 9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen
- 9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen
- 9.5 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen
- 9.6 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen
- 9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen
- 9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen

GELEGENHEID	VOORGESCHREVEN TENUE	ALTERNATIEF (BURGER EQUIVALENT)
1. Staatsbezoeken, hof (avond) ontvangsten, ontvangsten op niveau ministerraad	Tenu als op de uitnodiging vermeld, in twijfelgevallen beslist de CDS/C-KMar.	
2. Officiële aankomst en vertrek van civiele en militaire autoriteiten, gekleed in ceremonieel tenue, nationaal kostuum, ambtskleding of jacquet	CT2-KMar	DT 2-KMar
3. Aankomst en vertrek van civiele en militaire autoriteiten, niet gekleed in ceremonieel tenue, nationaal kostuum, ambtskleding of jacquet	DT 1-KMar	2)
4. Genodigden voor de Verenigde Vergadering tot opening van de zitting der Staten Generaal	CT-KMar Gouverneur der residentie draagt Interservice CT2	n.v.t.
5. Avondevenementen waarbij door civiele autoriteiten rok wordt gedragen	GLT 4-KMar of AT 2-KMar	2)
6. Avondevenementen waarbij door civiele autoriteiten smoking wordt gedragen	GLT 4-KMar of AT 1-KMar	2)
7. Recepties (onafhankelijk van tijdstip)	DT 1-KMar	2)
8. Cocktails (onafhankelijk van tijdstip)	DT 1-KMar 1)	2)
9. Huwelijksplechtigheden	GLT 2-KMar GLT 3-KMar wanneer men lid is van de sabelwacht	DT 2-KMar
10. Uitvaart met militair eerbetoon	Conform order 1)	
11. Uitvaarten zonder militair eerbetoon, waarbij men wel officieel in de stoet of als lid van een deputatie aanwezig is, of individueel	DT 1-KMar 1)	2)

- 1) Indien de gastheer/gastvrouw in de uitnodiging hiervan afwijkt, prevaleert het gestelde in de uitnodiging;
- 2) Het enige alternatief is de voor die gelegenheid voorgeschreven civiele avondkleding;

9

Bijlagen/matrixen tenuen

9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen

- 9.1 Tenue bij verschillende diensten
- 9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden
- 9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen**
- 9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen
- 9.5 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen
- 9.6 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen
- 9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen
- 9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen

	AT1	AT2
1. Pet, AT-KMar	√	√
2. Jas, AT-KMar	√	√
3. Klein model nestel	√	√
4. Normale maat ROT'n (15mm)	√	√
5. Broek, nassaublauw, AT-KMar	√	√
6. Sokken, zwart, dun	√	√
7. Bottines met hakbalsporen	√	√
8. Handschoenen, wit	√	√
9. Overhemd verdekte sluiting, liggende kraag (GLT-overhemd) (smoking)	√	
10. Zwart vest (metalen knoopjes)	√	
11. Zwarte vlinderdas, strik	√	
12. Klein modeldecoraties, één halskruis	√	
13. Overhemd met open sluiting, parelmoer knoop, staande boord (rok)		√
14. Wit vest (piqué stof)		√
15. Witte vlinderdas, strik (piqué stof)		√
16. Klein modeldecoraties en sterren (plaques), één halskruis		√

9

Bijlagen/matrixen tenuen

9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen

- 9.1 Tenue bij verschillende diensten
- 9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden
- 9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen
- 9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen**
- 9.5 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen
- 9.6 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen
- 9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen
- 9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen

	AT1	AT2
1. Hoed, AT-KMar	✓	✓
2. Jas, AT-KMar	✓	✓
3. Klein model nestel	✓	✓
4. Normale maat ROT'n (15mm)	✓	✓
5. Rok, lang, nassaublauw AT OF broek, nassaublauw, AT – naar de kuit gesneden	✓	✓
6. Panty's huidkleurig	✓	✓
7. Schoenen, (lak), zwart, GLT-KMar OF lcm de broek, de bottines met hakbalsporen	✓	✓
8. Handschoenen, wit	✓	✓
9. Overhemd, vrouwen, wit, AT met verdekte sluiting, lavallière, zwart,	✓	
10. Cumberband, zwart	✓	
11. Klein modeldecoraties, één halskruis	✓	
12. Overhemd, vrouwen, wit, AT met verdekte sluiting lavallière, wit (piqué stof)		✓
13. Cumberband, wit (piqué stof)		✓
14. Klein modeldecoraties en sterren (plaques)		✓

9

Bijlagen/matrixen tenuen

9.5 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen

- 9.1 Tenue bij verschillende diensten
- 9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden
- 9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen
- 9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen
- 9.5 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen**
- 9.6 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen
- 9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen
- 9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen

	GLT1	GLT2	GLT3	GLT4
1. Pet, DT KMar	√	√	√	√
2. Jas, DT KMar	√	√	√	√
3. Nestel, compleet	√	√	√	√
4. Normale maat ROT'n (15mm)	√	√	√	√
5. Overhemd, wit, verdekte sluiting, liggende boord (GLT-KMar)	√	√	√	√
6. Stropdas, overhemd, zwart met clip	√	√	√	√
7. Broek, nassaublaauw DT-KMar	√	√	√	√
8. Broekriem, zwart met zilverkleurige metalen gesp	√	√	√	√
9. Sokken, zwart, dun	√	√	√	√
10. Schoenen, laag zwart DT of bottines met hakbalspoor	√	√	√	√
11. Handschoenen, wit	√	√	√	√
12. Batons	√			
13. Klein modeldecoraties				√
14. Modeldecoraties		√	√	
15. Koordsjerp			√	
16. Giberne met gibernetas			√	
17. Singelkoppel			√	
18. Officierssabel met dragon			√	

9

Bijlagen/matrixen tenuen

9.6 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen

- 9.1 Tenue bij verschillende diensten
- 9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden
- 9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen
- 9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen
- 9.5 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen
- 9.6 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen**
- 9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen
- 9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen

	GLT1	GLT2	GLT3	GLT4
1. Hoed, DT KMar	√	√	√	√
2. Jas, DT KMar	√	√	√	√
3. Nestel, vrouwen, compleet	√	√	√	√
4. Normale maat ROT'n (15mm)	√	√	√	√
5. Overhemd, vrouwen, wit, met verdekte sluiting, liggende boord	√	√	√	√
6. Broekriem, zwart met zilverkleurige gesp	√	√	√	√
7. Handschoenen, wit	√	√	√	√
8. Rok, DT KMar	√	√		√
9. Strikje, zwart	√	√	√	√
10. panty's, huidkleurig	√	√		√
11. schoenen, (lak), zwart, GLT/KMar	√	√		√
12. Broek, DT-KMar			√	
13. Stropdas, overhemd, vrouwen, zwart, KMar	√	√	√	√
14. Sokken, zwart, dun			√	
15. Batons	√			
16. Klein modeldecoraties				√
17. Modeldecoraties		√	√	
18. Schoenen, zwart DT (half hoog)			√	
19. Koordsjerp			√	
20. Giberne met gibernetas			√	
21. Singelkoppel			√	
22. Officierssabel met dragon			√	

9

Bijlagen/matrixen tenuen

9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen

- 9.1 Tenue bij verschillende diensten
- 9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden
- 9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen
- 9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen
- 9.5 Overzicht gelegenheidstenuen (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen
- 9.6 Overzicht gelegenheidstenuen (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen
- 9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen**
- 9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen

	OT	DT 1	DT 2	DT-C m/v
1. Draagspeld algemeen OA, buitengewoon OA dan wel cdt	Voor personeel opgeleid tot (buitengewoon) algemeen opsporingsambtenaar			
2. Baret nassaublauw, KMar embleem	√	facultatief	facultatief	
3. Jack, Ops, KMar met zwarte ROT'n	√	facultatief	facultatief	
4. Broek, Ops, KMar	√			
5. Riem, zwart, zilveren gesp, KMar	√			
6. Polo, k-mouw/l-mouw, lichtblauw KMar	√			
7. Overall BE (alleen functioneel verstrekt, pakketrecht voor de duur van de functie)	√			
8. Combatshirt (alleen functioneel verstrekt, pakketrecht voor de duur van de functie)	√			
9. Sok, laars, gevecht, Mf, M1/M2 (zonder opdruk)	√			
10. Laars, zwart	√			
11. Koppel, zwart, met driepuntsluiting; inclusief verstrekte noodzakelijke toebehoren	executief			
12. Vest, veiligheid, executief, compleet	executief			
13. Softshell, KMar met zwarte ROT'n	facultatief	facultatief	facultatief	
14. Muts, winter, KMar	facultatief			
15. Armband, opberg, d-blauw	facultatief			
16. Broek nat weer VT-blauw	facultatief	facultatief	facultatief	
17. Pet nassaublauw		facultatief	facultatief	√
18. Jas DT met nestel en ROT'n		√	√	√

9

Bijlagen/matrixen tenuen

- 9.1 Tenue bij verschillende diensten
- 9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden
- 9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen
- 9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen
- 9.5 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen
- 9.6 Overzicht gelegenheidstenu (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen
- 9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen**
- 9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen

	OT	DT 1	DT 2	DT-C m/v
19. Overhemd blauw, lange of korte mouw met ROT'n		√	√	Lange mouw
20. Zwarte (clip) stropdas		√	√	√
21. Broek DT		√	√	√
22. Broekriem, zwart stof met zilverkleurige metalen gesp		√	√	√
23. Sokken zwart		√	√	√
24. Schoenen, laag, zwart DT		√	√	√
25. Modeldecoraties			√	√
26. Batons		√		
27. Trui nassaublaauw met v-hals en ROT'n		facultatief	facultatief	
28. Handschoenen leder zwart	facultatief	facultatief	facultatief	√
29. Sjaal nassaublaauw wol		facultatief	facultatief	
30. Koppelstel, leder zwart met gesloten pistooltas en blauw pistoolkoord, pistool glock met geplaatste, lege, houder				√ na opdracht protocoladviseur van het cluster CCE

9

Bijlagen/matrixen tenuen

9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen

- 9.1 Tenue bij verschillende diensten
- 9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden
- 9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen
- 9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen
- 9.5 Overzicht gelegenheidstenuen (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen
- 9.6 Overzicht gelegenheidstenuen (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen
- 9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen
- 9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen**

	OT	DT 1	DT 2	DT-C m/v
1. Draagspeld algemeen OA, buitengewoon OA dan wel cdt	Voor personeel opgeleid tot (buitengewoon) algemeen opsporingsambtenaar			
2. Baret nassaublauw, KMar embleem	√	facultatief	facultatief	
3. Jack, Ops, KMar met zwarte ROT'n	√	facultatief	facultatief	
4. Broek, Ops, KMar	√			
5. Riem, zwart, zilver gesp, KMar	√			
6. Polo, k-mouw/l-mouw, lichtblauw KMar	√			
7. Overall BE (alleen functioneel verstrekt, pakketrecht voor de duur van de functie)	√			
8. Combatshirt (alleen functioneel verstrekt, pakketrecht voor de duur van de functie)	√			
9. Sok, laars, gevecht, Mf, M1/M2 (zonder opdruk)	√			
10. Laars, zwart	√			
11. Koppel, zwart, met driepuntsluiting; inclusief verstrekte noodzakelijke toebehoren	executief			
12. Vest, veiligheid, executief, compleet	executief			
13. Softshell, KMar met zwarte ROT'n	facultatief	facultatief	facultatief	
14. Muts, winter, KMar	facultatief			
15. Armband, opberg, d-blauw	facultatief			
16. Broek natweer VT-blauw	facultatief	facultatief	facultatief	
17. Hoed nassaublauw		facultatief	facultatief	√
18. Jas DT met nestel en ROTn		√	√	√

9

Bijlagen/matrixen tenuen

- 9.1 Tenue bij verschillende diensten
- 9.2 Tenue bij verschillende gelegenheden
- 9.3 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) mannelijke militairen
- 9.4 Overzicht avondtenue (AT 1 & 2) vrouwelijke militairen
- 9.5 Overzicht gelegenheidstenuen (GLT1,2,3,4) mannelijke militairen
- 9.6 Overzicht gelegenheidstenuen (GLT1,2,3,4) vrouwelijke militairen
- 9.7 Overzicht DT-KMar & OT-KMar mannelijke militairen
- 9.8 Overzicht DT-KMar & OT-KMar vrouwelijke militairen**

	OT	DT 1	DT 2	DT-C m/v
19. Overhemd blauw, lange of korte mouw met ROTn		xxx	xxx	lange mouw
20. Zwarte (clip) stropdas of sjaaltje		sjaaltje	sjaaltje	keuze
21. Rok DT		keuze	keuze	
22. Broek DT		keuze	keuze	√
23. Broekriem, zwart stof met zilverkleurige metalen gesp		√	√	√
24. Panty's, effen huidkleurig		bij rok	bij rok	
25. Sokken zwart DT		keuze, niet bij rok	keuze, niet bij rok	
26. Schoenen, pump, zwart DT		keuze	keuze	
27. Schoenen, (half) hoog, zwart DT		keuze, niet bij rok	keuze, niet bij rok	√
28. Modeldecoraties			√	√
29. Batons		√		
30. Trui nassaublaauw met v-hals en ROT'n		facultatief	facultatief	
31. Handschoenen leder zwart	facultatief	facultatief	facultatief	√
32. Sjaal nassaublaauw wol		facultatief	facultatief	
33. Koppelstel, leder zwart met gesloten pistooltas en blauw pistoolkoord, pistool glock met geplaatste, lege, houder				√ na opdracht protocoladviseur van het cluster CCE
34. Schoudertas, enveloppe model		facultatief	facultatief	
35. Schoudertas, A4 model		facultatief	facultatief	